BAĞLANMA STİLLERİNİN ORTA ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ ÇOCUKLARDA BENLİK ALGISI VE MÜKEMMELLİYETÇİLİK TUTUMU İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Elif Aydın

181180144

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Psikoloji Anabilim Dalı

Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hakan Ertufan

İstanbul

T.C. Maltepe Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eylül, 2019

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

ELİF AYDIN'ın "Bağlanma Stillerinin Orta Çocukluk Dönemindeki Çocuklarda Benlik Algısı Ve Mükemmeliyetçilik Tutumu İle İlişkisinin İncelenmesi" başlıklı tezi 09.09.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Maltepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği" nin ilgili maddeleri uyarınca Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans/~~Doktora~~ tezi oy birliğiyle/~~oy çokluğu~~yla, başarılı/~~başarısız~~ olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı. Adı ve Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı)	Dr. Öğr. Üyesi Hakan ERTUFAN Doğuş Üniversitesi	.....
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Aslı EYRENCİ Maltepe Üniversitesi	.....
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Seda ERZİ Maltepe Üniversitesi	.....

Prof. Dr. Ahu TUNÇEL ÖNKAL
Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYUM BEYANI

18/09/2019

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarından bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilmeyen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; çalışmanın Maltepe Üniversitesinde kullanılan "bilimsel intihal tespit programı" ile tarandığını ve öngörülen standartları karşıladığını beyan ederim.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

İmza

Öğrencinin Adı ve Soyadı

Elif AYDIN

Hazırlayan:İlgili Birim	**Onaylayan:**Kalite Yönetim Koordinatörlüğü

Doküman Görüntüleyici

Turnitin Orijinallik Raporu

İşleme konu: 27-Ağu-2019 13:50 +03
NUMARA: 1163959825
Kelime Sayısı: 16207
Gönderildi: 1

BAĞLANMA STİLLERİNİN ORTA ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEK... Elif Aydın tarafından

Benzerlik Endeksi	Kaynağa göre Benzerlik	
%16	Internet Sources:	%15
	Yayınlar:	%8
	Öğrenci Ödevleri:	N/A

alıntıları çıkar bibliyografyayı dahil et küçük eşleşmeleri çıkar İndir yenile yazdır
mod: raporu hızlı görüntüle (klasik) Change mode

3% match (05-Mar-2019 tarihli internet)
http://acikarsiv.ankara.edu.tr

1% match (30-Haz-2018 tarihli internet)
http://pdrdergisi.org

1% match (22-May-2019 tarihli internet)
http://www.pdrkongre2019.org

<1% match (16-Şub-2019 tarihli internet)
http://www.eab.org.tr

<1% match (15-May-2015 tarihli internet)
http://www.turkpsikolojidergisi.com

<1% match (15-May-2015 tarihli internet)
http://earsiv.atauni.edu.tr

<1% match (13-Haz-2015 tarihli internet)
http://www.psikologdidar.com

<1% match (05-Kas-2015 tarihli internet)
http://library.cu.edu.tr

<1% match (16-Ara-2015 tarihli internet)
http://www.pegem.net

<1% match (19-Haz-2017 tarihli internet)
http://www.ices-uebk.org

<1% match (25-Ara-2018 tarihli internet)
https://www.maltepe.edu.tr/Content/Media/CkEditor/03122018020246479-03122018114431989-ED%C4%B0TED,%20TEZ%20%C5%9EABLONU.docx

<1% match (yayınlar)
ERASLAN ÇAPAN, Bahtiyar and KORKUT OWEN, Fidan, "ÇOCUKLARIN KENDİLİK DEĞERİNİ GELİŞTİRMEDE KENDİLİK DEĞERİ GELİŞTİRME PROGRAMI VE SOSYAL VE DUYGUSAL EĞİTİM PROGRAMININETKİLİLİĞİ", Dicle Üniversitesi, 2017.

<1% match (yayınlar)
AYTEN, Ali. "DİN ve SAĞLIK: BİREYSEL DİNDARLIK, SAĞLIK DAVRANIŞLARI ve HAYAT MEMNUNİ- YETİ İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA", OMÜ İlahiyat Fakültesi, 2013.

<1% match (21-Mar-2015 tarihli internet)
http://ejercongress.org

<1% match (03-Mar-2019 tarihli internet)
http://www.nebisumer.com

<1% match (14-Kas-2018 tarihli internet)
http://acikerisim.selcuk.edu.tr:8080

<1% match (07-May-2014 tarihli internet)
http://jss.gantep.edu.tr

<1% match (03-Haz-2016 tarihli internet)
http://docplayer.biz.tr

<1% match (24-Haz-2019 tarihli internet)
http://docs.neu.edu.tr

<1% match (23-Eki-2018 tarihli internet)
http://yonetimkongresi2015.mu.edu.tr

<1% match (yayınlar)
EKŞİ, Halil, ARICAN, Tuğçe and YAMAN, K Gamze. "Meslek Lisesi Öğrencilerinin Riskli Davranışlarının Yordayıcısı Olarak Sosyal Görünüş Kaygısı ve Mükemmeliyetçilik", Ahi Evran Üniversitesi, 2016.

<1% match (21-Ara-2015 tarihli internet)
http://acikerisim.istanbulbilim.edu.tr:8080

<1% match (yayınlar)
YERLİKAYA, İbrahim. "DEVLET VE ÖZEL ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN UMUTSUZLUK DÜZEYİNİN BELİRLENMESİ VE ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ", Erzincan Üniv. Fen Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl., 2014.

<1% match (27-May-2016 tarihli internet)

TEŞEKKÜR

Öncelikle değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Hakan Ertufan'a tüm yoğunluğuna rağmen bu süreçte benimle tecrübelerini ve bilgilerini paylaştığı için, bana destek olduğu için çok teşekkür ederim.

Lisans ve lisansüstü eğitimim boyunca bıkmadan usanmadan bana her konuda destek olan ve çok şey katan değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Hasan Galip Bahçekapılı'ya ve on dokuz yıllık eğitim hayatımda üzerimde emeği ve katkısı olan tüm hocalarıma çok teşekkür ederim.

Veri toplama aşamasında bana destek olan tüm okul yönetimlerine, rehberlik birimlerine ve öğretmenlere, çocuklarının tezime katılmalarına izin veren tüm ebeveynlere ve en çok da bu tezin tamamlanmasında en büyük role sahip olan katılımcılarım çocuklara teşekkür ederim.

Ve son olarak,

Tüm hayatım boyunca beni hep destekleyen, yanımda olan, bana benden çok inanan, benim için hep daha iyisini isteyen ve bunun için her türlü imkanı sağlayan canım annem Füsun ve canım babam Serdar'a çok teşekkür ederim.

Elif Aydın

Eylül 2019

ÖZ

BAĞLANMA STİLLERİNİN ORTA ÇOCUKLUK DÖNEMİNDEKİ ÇOCUKLARDA BENLİK ALGISI VE MÜKEMMELLİYETÇİLİK TUTUMU İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Elif Aydın
Yüksek Lisans Tezi
Psikoloji Anabilim Dalı
Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hakan Ertufan
Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019

Bu araştırmada orta çocuklukta güvenli bağlanma tarzının benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum ile ilişkisi incelenmiştir. Araştırma korelasyonel bir araştırma olup, değişkenler arası ilişkileri incelemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 10-12 yaş arası 707 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplama araçları olarak, Demografik Bilgi Formu, Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği, Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili ve Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, güvenli bağlanma ile benlik algısı alt boyutlarının akademik yeterlik, sosyal onay, fiziksel görünüm, atletik yeterlik, davranıştan hoşnut olma ve bütünsel öz değer ile aralarında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Güvenli bağlanma ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve güvenli bağlanma ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı bulgusu elde edilmiştir. Akademik yeterlik, sosyal onay ve atletik benlik ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sosyal onay, fiziksel görünüm ve bütünsel öz değer alt boyutları ile de kendine yönelik mükemmelliyetçilik arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Kız öğrencilerin atletik yeterlik, davranıştan hoşnut olma, toplam benlik ve kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanlarının erkek öğrencilerinkine göre anlamlı şekilde yüksek olduğu bulunurken, sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilikte erkek öğrencilerin puanları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur. Araştırmada elde edilen bulgular alanyazın eşliğinde yorumlanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Güvenli bağlanma, Benlik algısı, Mükemmelliyetçilik.

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ATTACHMENT STYLES, SELF ESTEEM AND PERFECTIONISM IN MIDDLE CHILDHOOD

Elif Aydın
Master Thesis
Department of Psychology
Clinical Psychology Programme
Advisor: Asst. Prof. Hakan Ertufan
Maltepe University, Graduate School of Social Sciences, 2019

The current study investigated the relation of attachment styles on self esteem and perfectionism during middle childhood. The study is a descriptive research designed as a relational survey method. The participants of the study consist of 707 middle school child aged between 10-12. In order to data collection, Demographical Information Form, Kerns Security Scale, Self Perception Profile for Children and Perfectionism Scale for Children and Adolescents were used. According to results, secure attachment style is positively correlated with academic competence, social competence, physical appearance, athletic competence, behavioral conduct and global self-worth subscales. It is found that secure attachment style is not correlated with self oriented perfectionism and other oriented perfectionism. Academic competence, social competence and athletic competence is correlated with other oriented perfectionism. Whereas social competence, physical appearance and global self-worth are correlated with self oriented perfectionism. Also it is found that girls had higher scores of athletic competence, behavioral conduct, total self esteem and self oriented perfectionism. However other oriented perfectionism scores are higher in the boys' scale. The findings are discussed in the light of the literature.

Keywords: Secure attachment, Self-esteem, Perfectionism.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR ii
ÖZ vi
ABSTRACT vii
TABLOLAR xi
KISALTMALAR xiii
ÖZGEÇMİŞ xiv
BÖLÜM 1. GİRİŞ 1
1.1. Bağlanma ve Bağlanma Tarzları 2
1.1.1. Orta Çocukluk Döneminde Bağlanma 5
1.1.2. Bağlanmayı Etkileyen Faktörler: Kardeş, Bakıcı, Ebeveyn Birlikteliği 6
1.2. Benlik Algısı 7
1.2.1. Benlik Algısını Etkileyen Faktörler 8
1.2.2. Benlik Algısı ve Bağlanma İlişkisi 10
1.3. Mükemmelliyetçilik 11
1.3.1. Mükemmelliyetçiliği Etkileyen Faktörler 14
1.3.2. Mükemmelliyetçilik, Bağlanma ve Benlik İlişkisi 15
1.4. Araştırmanın Amacı 17
1.5. Önem 18
1.5. Varsayımlar 19
1.5. Sınırlılıklar 19
BÖLÜM 2. YÖNTEM 20
2.1. Araştırma Modeli 20
2.2. Örneklem 20
2.3. Veri Toplama Araçları 23
2.3.1. Demografik Bilgi Formu 24
2.3.2. Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği (KGBÖ) 24
2.3.3. Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili (ÇİBAP) 24
2.3.4. Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği 25

2.4. İşlem 25
2.4.1. Veri Toplama 25
2.4.2. Verilerin Analizi 26
BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUMLAR 26
3.1. Bulgular 26
3.1.1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri 27
3.1.2. Değişkenler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları 30
3.1.3 Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Cinsiyete Göre Farklılıklarının İncelenmesi 32
3.1.4 Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Okul Türüne Göre Farklılıklarının İncelenmesi 34
3.1.5. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Okulların Bulundukları İlçelere Göre Farklılıklarının İncelenmesi 36
3.1.6. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Kardeş Sayısı ve Katılımcının Ailedeki Kaçıncı Çocuk Oluşuna Göre Farklılıklarının İncelenmesi 38
3.1.7. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Ailenin Ekonomik Durumuna Göre Farklılıklarının İncelenmesi 38
3.1.8. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Anne Eğitim Seviyesine Göre Farklılıklarının İncelenmesi 39
3.1.9. Ebeveyn Birlikteliğinin/Ayrılığının Güvenli Bağlanma ile İlişkisinin İncelenmesi 40
3.1.10. Küçüklükte Bakım Veren Kişinin Farklılığına Göre Güvenli Bağlanma ile İlişkisinin İncelenmesi 41
3.2. Yorumlar 41
3.2.1. Bağlanma Stilleri, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Arasındaki Araştırma Bulgularının Yorumlanması 41
3.2.2. Bağlanma Stilleri, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçiliğin Demografik Değişkenlere Göre Yorumlanması 42
BÖLÜM 4. SONUÇ 47
4.1. Özet 47
4.2. Yargı 48
4.3. Öneriler 49
EK'LER 50
EK 1 50

EK 2 51
EK 3 54
EK 4 58
EK 5 59
EK 5 (devamı) 60
KAYNAKÇA 61

TABLOLAR

Tablo 2.2.1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler……...21

Tablo 3.1.1.1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri……..…27

Tablo 3.1.1.2. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri (devamı)…….28

Tablo 3.1.1.3. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri (devamı)…….29

Tablo 3.1.2.1. Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Tutumu Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları……...…31

Tablo 3.1.3.1. Cinsiyetin Güvenli Bağlanma Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları……...32

Tablo 3.1.3.2. Cinsiyetin Benlik Algısı Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları…….……33

Tablo 3.1.3.3. Cinsiyetin Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları……...34

Tablo 3.1.4.1. Okul Türünün Güvenli Bağlanma Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları…….……...……34

Tablo 3.1.4.2. Okul Türünün Benlik Algısı Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları……...35

Tablo 3.1.4.3. Okul Türünün Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları…….…..…….36

Tablo 3.1.5.1. Okulların Bulundukları İlçelerin Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları……...37

Tablo 3.1.6.1. Kardeş Sayısı ve Kaçıncı Kardeş Oluşunun Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları……..38

Tablo 3.1.7.1. Ailenin Ekonomik Durumunun Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları……..39

Tablo 3.1.8.1. Anne Eğitim Seviyesinin Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları……..40

KISALTMALAR

Ort. : Ortalama

ss: Standart Sapma

n: Toplam Sayı

p: Anlamlılık Düzeyi

r: Korelasyon Katsayısı

t : T- Testinin Hesaplanmış Değeri

α : alpha, Cronbach iç tutarlılık

% : Yüzde

ANOVA: Tek Yönlü Varyans Analizi

APA: American Psychology Association

ÇİBAP: Çocuklar İçin Benlik Algısı Profil

ÖZGEÇMİŞ

Elif Aydın

Psikoloji Anabilim Dalı

Eğitim

Derece	*Yıl*	*Üniversite, Enstitü, Anabilim Dalı*
Y. Ls.	2019	Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı
Ls.	2017	Doğuş Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Anabilim Dalı
Ls.	2013	İstanbul Üniversitesi, Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, Sosyoloji Anabilim Dalı
Lise	2012	Üsküdar Ahmet Keleşoğlu Anadolu Lisesi

İş/İstihdam

Yıl	*Görev*	
2017	Stajyer	Fransız Lape Hastanesi
2017	Stajyer	Özel Çağla Koleji
2016	Stajyer	Erenköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi
2016	Stajyer	Nova Özel Eğitim ve Rehabilitasyon

Alınan Burslar/Ödüller

2012	ÖSYM %50 Lisans Bursu

Kişisel Bilgiler

Doğum Yeri ve Yılı	İstanbul, 1994
Cinsiyet	Kadın
Yabancı Diller	İngilizce, Almanca
GSM	05399898868
E-mail	elif_aydin94@hotmail.com

BÖLÜM 1. GİRİŞ

İnsan doğduğu andan itibaren birileriyle etkileşim içerisine girmeye başlar. Bu etkileşim yaşamının ilk anlarında genellikle bakım verenleri ile (çoğunlukla anne ve baba) olur. İlk etkileşim tecrübeleri yaşamının sonraki dönemlerinde çok önemli bir yere sahiptir. Bakım verenle kurulan etkileşim sonucunda bağlanma kavramı ortaya çıkmaktadır. Etkileşimin kalitesi, yoğunluğu, tarzı ve yeterliği bireyin ileriki yaşamında kendisiyle ilgili olan pek çok olayda, durumda ya da ilişkideki tutumlarını olumlu ve olumsuz şekilde etkileyecek olan bağlanma tarzını belirler. Geliştirilen bu bağlanma tarzı, bireyin ve çevresindekilerin kendisiyle ilgili olan algılarını oluşturmasında etken rol oynar. Buna ek olarak kişilik özellikleri arasında olan mükemmelliyetçi tutum da birçok araştırmacıya göre yine bakım verenle kurulan ilişkiyle bağlantılıdır (Hewitt & Flett, 1991; Rice & Mirzadeh, 2000; Çelik ve ark., 2017).

Yapılan bu çalışma, orta çocukluk dönemindeki çocuklarda bağlanma tarzları, benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum arasındaki ilişkinin incelenmesinden oluşmaktadır. Konuyla ilgili alanyazın taranarak bilgi verilmiştir.

İlk bölümü doğum gerçekleştiği andan itibaren genellikle ebeveyn ile kurulan ilişkilerin sonucunda ortaya çıkan ve hayat boyu çeşitli alanlarda etkilerinin görüldüğü bağlanma ve bağlanma tarzları kavramları oluşturmaktadır. Bu bölümde bağlanma kuramı, bağlanma tarzları, bağlanma tarzlarını etkileyen faktörler ve daha önce yapılmış çalışmalar incelenmiştir.

İkinci bölümde bireyin kendisine ait düşünceleri ve duygularını içeren benlik algısı kavramı açıklanmaktadır. Benlik algısını etkileyen faktörler ile birlikte bağlanma ve benlik algısı ilişkisinin değerlendirilmesi daha önce yapılan araştırmaların incelenmesiyle beraber yapılmıştır.

Son bölümde kişilik özelliklerinden biri olan mükemmelliyetçilik konusuna değinilmiştir. Mükemmelliyetçiliğin tanımı, mükemmelliyetçiliği etkileyen faktörler ile birlikte mükemmelliyetçilik ve bağlanma arasındaki ilişkinin yanı sıra mükemmelliyetçilik ve benlik algısı arasındaki ilişki de yapılan araştırmalar ile incelenmiştir.

1.1. Bağlanma ve Bağlanma Tarzları

Bağlanma, doğumdan itibaren bireyin bakım vereniyle kurmuş olduğu ilişki neticesinde ortaya çıkar. Bağlanma süreci ilk olarak genellikle anne ile başlar. Bowlby (1973) bağlanma kuramını, bir çocuğun bakım vereninden (genellikle anne) ayrılmasına yönelik verdiği tepkiyi gözlemleyip anlamlandırmaya çalışarak oluşturmuştur. Bowlby'e (1951) göre, bireyin zihinsel olarak sağlıklı büyümesi için bebek ve küçük çocuğun annesiyle (veya kalıcı olarak anne rolünde olan birisiyle) sıcak, yakın ve devamlılığı bulunan, içinde memnuniyet duyacağı ve keyif bulacağı bir ilişki deneyimlemesi çok önemlidir (Demirdağ, 1992).

Bowlby'nin bağlanma kuramına göre bakım veren ve çocuk ilişkisi tüm insanlık için uygundur. Bu ilişkinin tarafları bağlanma ilişkisinin ortaya çıkışı için basit ve zahmetsiz becerilere sahiptir. Bağlanma ilişkisi her bakım veren ve çocuk için sosyal ortam ve fiziki şartlar sebebiyle değişik formlarda ortaya çıkabilir. Bu bağlanma ilişkisinin sona ermesi kişilerde negatif sonuçlara sebebiyet verebilir. Birey sadece bakım vereniyle bağlanma ilişkisi yaşamaz ama diğer ilişkilerinin özellikleri daha farklıdır. Son olarak birey sonraki ilişkilerini kurduğu ilk bağlanma ilişkisine göre biçimlendirir (Hortaçsu, Cesur & Oral 1993).

Hazan ve Shaver'a (1994) göre bağlanma çocukların bakım verenleri ile olan ilişkilerinde bazı ana davranış kalıpları barındırır. Bunlar yakınlığı arama ve muhafaza etme, ayrılığa karşı sitemde bulunup karşı gelme, keşif için bakım veren kişiyi güvenli bir yer olarak kullanma ve destek almak ve güvenlik için bakım vereni dayanıklı bir barınak olarak kullanmadır.

Bakım veren ile bebek arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yabancı durum adı verilen bir deney ortamı hazırlayan Ainsworth ve arkadaşları (1978), Bowlby'nin teorisinin geliştirilmesine yardımcı olmuş ve ampirik veriler elde edilmesini sağlamışlardır. Deney süresi boyunca denekler (12-18 aylık bebekler), sistematik olarak anneleriyle beraber bir odada bulunur, bir süre sonra yanlarına yabancı biri gelir, daha sonrasında anne odadan ayrılır ve bebek yabancıyla yalnız kalır, akabinde yabancı da odadan ayrılır ve bebek yalnız kalır ve son olarak anne tekrar bebeğin yanına gelir. Tüm bu farklı durumlarda bebeğin verdiği tepkiler incelenmiştir. Verilen tepkilerin incelenmesi sonucunda bağlanma tarzları üç grupta sınıflandırılmıştır. Bunlar: güvenli bağlanma, kaygılı-kararsız bağlanma ve kaçıngan bağlanmadır.

Birinci grupta bulunan güvenli bağlanma tarzına sahip bebekler, anneleri odadan ayrıldığında tedirgin olup anneleri ile olan ilişkilerini ve yakınlığını devam ettirme arayışına girip, anneleri odaya döndüğünde hiçbir kaçınma ve huzursuzluk belirtisi göstermeksizin sakinleşerek deney sürecine devam etmişlerdir.

İkinci grupta bulunan kaygılı-kararsız bağlanma tarzına sahip bebekler, anneleri odadan ayrıldığında öfkelenip, odaya gelen yabancı ile herhangi bir iletişim içerisine girmeyi reddederek anne ile tekrar bir araya gelindiğinde güçlükle sakinleşerek ve anneye karşı kızgınlıklarını belli edecek tepkiler göstermişlerdir.

Üçüncü grupta bulunan kaçıngan bağlanma tarzına sahip bebeklerde ise anneleri odadan ayrıldığında pek fazla tepki göstermeyip, tekrar birleşme sağlandığında da anneleriyle iletişime girmekten kaçındıkları ve annelerinin varlığını reddettikleri görülmüştür (Sümer & Güngör, 1999).

Güvenli bağlanmaya sahip bebeklerin anneleriyle olan ilişkileri gözlemlendiğinde, annelerin bebeklerinin tedirgin olmalarına karşı hassas oldukları ve hemen tepki gösterdikleri görülmüştür. Kaçıngan bağlanmaya sahip bebeklerin anneleriyle olan ilişkileri incelendiğinde de, annelerin genellikle bebeklerinin durumuna hassas yaklaşmayıp, fazla müdahaleci ve reddedici oldukları gözlemlenmiştir. Ek olarak bu yaklaşıma sahip bakım verenler genellikle çocuklarının tedirgin ve gergin oldukları durumlarda onları desteklemezler ve fiziksel yakınlık sergilemeyip çocuklarını yalnız bırakırlar (Ainsworth, 1978). Kaygılı-karasız bağlanmaya sahip bebeklerin anneleriyle olan ilişkilerinde ise annelerin duyarsız, fazla müdahaleci ve önceden tahmin edilemeyen tepkiler verdiği gözlemlenmiştir.

Yapılan pek çok araştırmada güvenli bağlanmanın, hassas, güvenilir, aynı koşullara aynı tepkiyi veren, ihtiyaç halinde zamanında ulaşılabilir olan ebeveyn davranışlarının neticesinde ortaya çıktığı saptanmıştır (Cassidy, 1999; Main ve ark., 1985).

Perris ve Anderson'a (2000) göre, bakım verenin çocuğuna yönelik tutum ve davranışları çocuğunun ileriki yaşamında önemli bir rol oynamakla birlikte, bakım verenin içten davranışları ve olumlu kabulü, çocuğun ona güvenli bağlanmasını sağlamaktadır.

Laible ve arkadaşları (2004) yaptıkları çalışmalarında, bakım verenleriyle olumlu bir ilişki içerisinde olan ve güvenli bağlanmaya sahip olanların farklı bağlanma tarzlarına sahip olan çocuklara kıyasla sosyal becerilerinin daha iyi sonucuna varmışlardır.

Bowlby (1969), "beşikten mezara" kadar devam ettiğini ileri sürdüğü bebeklik döneminde oluşmaya başlayan duygu, düşünce ve davranış biçimlerinin, gelişim evrelerinde öteki yakın ilişkilere de genellendiğinden bahsetmiştir. Bağlanma kuramına göre, bebekler, bakım verenleriyle etkileşimlerini içselleştirerek kendileri ve diğer insanlar hakkında içsel çalışan modeller geliştirirler. Bu modeller, birbirleriyle ilişkili olan iki farklı boyuttan meydana gelmektedir: kendilik modeli, bireyin kendisini ne kadar değerli gördüğüne ve başkalarının onun sevilmeye ne kadar değer olduğuna dair düşüncelerini, diğer modeli ise bireyin gereksinim duyduğunda samimi bir ilişki içerisinde olduğu insanlardan ne derecede yardım isteyebileceğine ve bu kişilerin güven vericiliğine dair değerlendirmelerini içermektedir (Bowlby'den akt. Kantarcı, 2009).

Bağlanma ilişkisi içerisinde olunan kişinin tutum ve davranışlarına göre biçimlenen içsel çalışan modeller bireyin ileriki yaşamında kendisiyle ve başkalarıyla ilgili olan düşüncelerinde büyük bir role sahiptir. Bakım veren ile samimi, yakın ve devamlılığı olan bir ilişki içerisinde olan güvenli bağlanma tarzına sahip çocuklar diğer insanlar için hoşlanılabilir, güvenip yakın olunabilir ve iyi birer insan olduklarına ilişkin olumlu içsel çalışan modeller geliştirebilirler. Gereksinim duyulduğunda bakım verene ulaşamayan veya bakım verenden değişken ve çelişkili tutumlar gören, kabul edildiğini hissetmeyen çocuk ise diğer insanların kötü, güvenilmez, tutarsız ve kendisini istemeyip kabul etmeyeceğine inanıp bunlara yönelik olumsuz içsel çalışan modeller geliştirirler (Bee & Boyd, 2009; Bowlby, 1980, 1973, 1988).

Bretherton (1990) da Bowlby'nin görüşüne paralel olarak, bağlanma figürünün düzenli davranışlarıyla, çocuğun kendince özel durumlara özel şablonlar oluşturduğundan ve bunlarla birlikte kendisine ve diğerlerine yönelik benlik sistemleri geliştirdiğinden bahsetmiştir. Bağlanmayla ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, güvenli bağlanma tarzına sahip bireylerin hem kendilik modelinde hem de diğerleri modelinde çok daha olumlu bir tutuma sahip olduğu bulunmuştur. Kendilerini sevilmeye layık görmek ve başkalarını da güvenilir ve destekleyici bulmak, olumsuz

durumlarla karşılaşıldığında olayın iyi yönüne odaklanıp çözmeye çalışmak güvenli bağlanma tarzına sahip bireylerin ortak özellikleri arasında yer alır.

Granot ve Mayseless'in (2001) yapmış oldukları araştırmalarında, güvenli bağlanma tarzına sahip olan çocukların okula uyum sağlamada ve etkinliklere katılmada, duygusal düzenlemede, sosyal ve davranışsal becerilerde daha iyi oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bilişsel becerilerden biri olan dikkatin gelişim sürecini etkileyen faktörler arasında güvenli bağlanma tarzının olduğu bulunmuştur (Roggman, 1991).

Genç yetişkinlerle yaptıkları çalışmalar neticesinde Bartholomew ve Horowitz (1991), güvenli bağlanma tarzına sahip bireylerin, diğerlerine kıyasla yakın ilişki kurmakta zorlanmadıklarını ve çok daha az kaygılı bireyler olduklarını, başkalarının onayına neredeyse hiç ihtiyaç duymadıklarını ve bu sebeple de bağımsız bireyler oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Benzer bir çalışma ile günlük yaşamlarında çok daha pozitif düşünceleri olan bireylerin güvenli bağlanma tarzına sahip oldukları bulunmuştur (Collins, 1996).

1.1.1. Orta Çocukluk Döneminde Bağlanma

Orta çocukluk kavramı, genellikle okula başlanılan ve ergenlik başlangıcına kadar olan seneleri kapsayan altı ve on iki yaş arası dönem için kullanılır (Gander & Gardiner, 1993).

Bakım veren ile çocuk arasındaki ilişki dışında güvenli bağlanmanın akran ve arkadaş ilişkilerinde, çeşitli etkinliklerde ortaya çıkan merak duygusunda, sosyal iletişim becerilerinde ve benlik alanlarında önemli etkisi olduğu bulunmuştur. Güvensiz bağlanma tarzı geliştiren çocuklarda akademik yeterlik, fiziksel görünüm ve sosyal çevreyle ilgili algılarında negatif düşüncelerinin olduğu bulunmuştur. (Sümer & Şendağ, 2009).

Mayseless'e (2005) göre, birey orta çocukluk dönemine geldiğinde bağlanma tarzının önemi ve etki büyüklüğü değişmese de güvenli bağlanmayı temsil eden davranışların çokluğu ve yoğunluğu gerilemektedir. Genç yetişkinlik ve yetişkinlik dönemlerindeki bağlanma nesnelerinin aksine orta çocuklukta birinci bağlanma nesnesinin anne ve baba olduğu sonucuna varılmıştır (Lieberman ve ark., 1999). Orta çocukluk dönemindeki çocukların zihinsel ve duygusal becerilerinin ilerlemesiyle

beraber özerklik alanları da genişler. Bu sebeple, çocuklar yeni uğraşlar bulmaya, yeni misyonlar edinmeye ve arkadaşlarıyla daha çok vakit geçirmeye başlarlar. Bu da bağlanma figürlerinden uzaklaşmalarına neden olur (Mayseless, 2005).

Dwyer'e (2005) göre, bilişsel ve sosyal alanlardaki becerilerin iyileşmesi ve değişik düşünme becerilerinin ortaya çıkması gibi sebepler neticesinde bakım verenler ile olan ilişkide bir takım değişiklikler ortaya çıkmaktadır. Bakım veren ve çocuk arasındaki ilişki daha sembolik ve karışık bir hale dönüşmektedir. Aralarındaki bu ilişki amaca göre düzeltilen ortaklık (goal-corrected partnership) kavramı ile adlandırılmaktadır. Bu kavrama göre güçlenen kognitif becerilerle beraber çocuk, bakım verenlerin amaçlarını, düşüncelerini, duygularını çok daha iyi anlamakta ve sahip olduğu bağlanma tarzına uygun tutumlarını buna göre düzenleyip hareket etmektedir.

1.1.2. Bağlanmayı Etkileyen Faktörler: Kardeş, Bakıcı, Ebeveyn Birlikteliği

Adler (1927), doğum sırası, kardeş sayısı, bakım verenlerin kardeşlerine yönelik davranışları, kardeşler arası ilişkiler gibi faktörlerin güvenli bağlanmayı etkileyebileceğini vurgulamıştır. Yapılan çalışmalar güvenli bağlanma ile kardeş sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermektedir (Blehar, 1974; Tanış, 2014; Kaya & Savun, 2015; Sarıkaya, 2015). Teti ve arkadaşlarının (1995) çalışma sonuçları bakım verenin, aileye yeni katılan bebeğe daha çok ilgi göstermesi ve onunla daha çok ilgilenmesi durumunda büyük çocuğun bağlanma tarzını etkileyebileceği ve eğer güvenli bağlanmaya sahipse de bağlanmanın etkisinin azalabileceğini göstermektedir.

Sezer ve Sumbas'ın (2017) yapmış olduğu ortaokul öğrencilerinin ebeveynlerine güvenli bağlanma tarzı geliştirmelerini etkileyebilecek faktörlerin araştırıldığı çalışmalarının sonucuna göre güvenli bağlanma tarzına sahip çocukların kardeş sayısı bakımından farklılık göstermediği bulunmuştur. Bulgular neticesinde bakım verenlerin her bir çocuğuyla yeterince ilgileniyor ve herhangi birine daha çok vakit ayırmıyor oluşu ve kardeşler arasındaki ilişkinin kuvvetli ve olumlu olması da araştırmanın sonucunu etkilemiş olabileceği söylenmiştir. Bu yorumla bağlantılı olarak, Baydar, Greek ve Brooks-Gunn (1997), kardeşler arası ilişkinin bağlanma tarzları üzerinde bir rolü olduğunu araştırmalarında belirtmişlerdir.

Sardoğan ve arkadaşlarının (2007) çeşitli bağlanma tarzlarına sahip orta çocukluk döneminde olan çocukların ebeveynlerinin ilişkilerindeki sorunları algılama

şekillerinin incelendiği çalışmada, ebeveynleri beraber olmayan çocukların güvenli bağlanma puanları ebeveynleri beraber olan çocuklardan anlamlı derecede düşük bulunmuştur.

Büyüme aşamasında ebeveynleri dışında başkaları tarafından (bakıcı, anneanne, babaanne gibi) bakılan çocuklar ve yeterli bakım almayan çocuklar gelişimsel sorunlarla karşılaşabilmektedirler. Aile büyükleriyle yaşayan ve ebeveynlerinden uzakta bakılan çocukların ilerleyen zamanlarda ebeveynlerinden soğudukları ve uyum sağlama sürecinde zorlandıkları bulunmuştur (Razon, 1981, 1990).

1.2. Benlik Algısı

Genel olarak kişinin kendisine ait özellikler ile ilgili bilgiler ve fikirler olarak tanımlanabilen benlik kavramı (Bee & Boyd, 2009), kişinin etrafındakilerle olan iletişimi (aile, arkadaş vb.) vasıtasıyla sahip olduğu tecrübeleri, duyguları, fikirleri ve bunların kişinin kendi içinde değerlendirilmesi neticesinde gelişen bir psikolojik özellik olarak açıklanabilir (Harter, 1988).

Benlik, kişinin kendisine ait olan her türlü şeyi içerir. Benlik kişiye özgüdür. Birey hayatta olduğu süre boyunca iyi veya kötü birçok şeyi deneyimlemeye devam eder, deneyimleri hakkında fikirleri ve duyguları oluşur, hangi olaya nasıl tepki verdiğini, kötü olaylarla başa çıkıp çıkamadığını görerek benliğini oluşturmaya devam eder (Bogenç, 1998). Kaner'e (1991) göre benlik, kişinin çevresindekilerle iletişimi neticesinde kazandığı tecrübeler ile birlikte gelişen kendini algılama şeklidir. Benlik kavramı, etrafımızdaki insanlar ve genel olarak toplumdan beslenmektedir (Bergman, 2002).

Uzun (2008), tecrübelerimiz ve etrafımızda bulunan kişilerle girmiş olduğumuz etkileşimlerde, karşı tarafın fikir ve tutumlarını anlamamıza yardımcı olan şeyin benlik kavramı olduğundan bahsetmiştir. Argun'a (2005) göre ise benlik, kişinin kendisini nasıl gördüğüyle ve kendisi hakkındaki yargılarıyla ilgili pek çok kolu olan bir kavramdır.

Benlik kavramı kişinin yeni bilgiler edinmesiyle ve etrafındakilerle olan ilişkisi neticesinde ortaya çıkar ve yaşadıklarına bağlı olarak da devamlı olarak değişebilir (Kulaksızoğlu, 2006).

Benlik algısı, bireyin kendisi hakkındaki fikirlerinin, duygularının, davranışlarının tümünü içeren bir kavram olarak ele alınmaktadır (Woolfolk, 1998). Erikson'a göre kişiliğin çok büyük bir kısmını benlik oluşturur (Burger, 2006).

Demoulin'e (2000) göre kişilerin tutumlarının en mühim ve temel öğesi olan benlik algısı, kişisel tecrübelerden ortaya çıkan pozitif ve negatif geri dönüşlerin ve bilgilerin tamamını kapsar.

Franzoi (1999, 2000), Horowitz ve Bordens'e (1995) göre benlik algısı iki biçimde açıklanabilir. Bunlardan ilki özel benlik algısı kişinin kendisiyle ilgili nasıl biri olduğuna dair düşüncelerini içerir ve buna örnek olarak kişinin "ben akıllı biriyim" diye düşünmesi verilebilir. İkinci olarak da benlik algısı kişinin etrafındaki kişiler tarafından nasıl göründüğüne yönelik düşüncelerini içerir ve buna örnek olarak kişinin " insanlar benim akıllı biri olduğumu düşünür" şeklinde düşünmesi verilebilir.

Bireyin kendisine ait düşünceleri, hisleri, davranışları olarak tanımlanabilen benlik çok kapsamlı bir kavramdır (Wall, 1986). Akademik yeterlik, atletik yeterlik, sosyal onay, fiziksel görünüm ve davranışlardan hoşnut olma genel olarak benlik alanlarını oluşturmaktadır (Sümer, 2009).

1.2.1. Benlik Algısını Etkileyen Faktörler

Coopersmith (1967) kişinin kendisini önemli, becerikli, birçok konuda verimli sonuçlar alan ve kıymetli olarak görme şeklinde tanımladığı benliğin aynı zamanda kişiliğin mühim bir bölümünü oluşturduğundan bahseder. Benlik gelişiminde rolü bulunan dört ana hususun varlığından söz etmiştir. Bunlar: bireyin çevresindeki insanların ona karşı göstermiş olduğu ilgi, alaka, kabul edilme ve ona karşı saygılı davranışların yoğunluğunun rolü, bireyin başarı düzeyi ve bulunduğu sosyal durumun rolü, bireyin kendi ulaşmak istediği hedeflere ve etrafındakilerin onun için koymuş olduğu hedeflere ulaşıp ulaşmamasının rolü ve son olarak bireyin etrafındakilerin eleştirilerine verdiği tepkilerin içeriği ve yönteminin rolüdür.

Demoulin'e (2000) göre çocukluk dönemi benlik algısının oluşmasında çok önemli bir dönemdir. Bu dönemde bakım verenlerin çocuğun kendisiyle ilgili fikirler üretmesinde büyük bir rolü vardır (Heinicke, 1965).

Yapılan araştırmalar çocukların kendileriyle ilgili fikirlerin ve kendilerine olan saygılarındaki artış ve düşüşlerin, bakım verenlerinin sunduğu sevgi ve saygı dolu bir ortamın varlığı ve güven duygusunun olup olmamasının çok büyük etkilerinin olduğunu göstermektedir (Bowlby, 1980; Rutter, 1981).

Yörükoğlu'na (1988) göre benlik kavramının gelişmesi bireyin büyüdüğü aile fertleri, bakım verenlerin eğitim seviyesi, ekonomik şartları, iş hayatları gibi çeşitli unsurlar ile yakından ilişkilidir. Eldeklioğlu (2007) çocuğun etrafındaki kişilerin çocuğa karşı olan tutumlarının, olumlu ya da olumsuz benlik kavramına sahip olmasındaki etkilerinden söz etmiştir. Olumlu benlik algısı oluşturmada erken dönem çocuklukta bakım veren ile çocuğu arasındaki iletişimin büyük katkılarının olduğu belirtilmiştir (Wylie, 1990). Damon'a (1982) göre bakım verenle çocuğun doğumdan sonraki dönemdeki ilişkisine bağlı olarak gelişen güvenli bağlanmanın benlik oluşumunda büyük bir rolü vardır.

Ferrer ve Fugate (2005) benlik kavramını bireyin kendisi hakkında oluşturduğu ve önem verdiği fikirler olarak tanımlamışlardır. Çocuk doğduğu andan itibaren bakım verenlerin çocuğa karşı tutum ve davranışları neticesinde kendisi hakkında fikirler yani benlik kavramını geliştirmeye başlar. Bakım verenlerin çocuklarıyla kurmuş olduğu yakınlık ve şefkat içeren etkileşimlerinin sonucu olarak ortaya çıkan duygusal ilişki, çocuğun olumlu benlik algısı geliştirmesine katkıda bulunmaktadır. Bakım verenlerin çocuklarıyla yeterince ve kaliteli zaman geçirmeleri, iletişime açık olmaları, çocukların ilgisini çeken konularla destekleyici olmak, övmek, sosyal ilişkileri için destek vermek, çevreyi keşfetmesine izin vermek ve destek olmak gibi pek çok durumun çocukların olumlu benlik algısı geliştirebilmeleri için faydalı olduğu belirtilmektedir. Harter'a (1993) göre bakım verenlerin bu tutumlarının tutarlı ve devamlı olması büyük önem taşımaktadır, aksi durumda çocuklarda benlik algısı olumsuz şekilde etkilenmektedir.

Olumlu benlik algısına sahip olabilmek için kişinin sosyal çevresindekilerin kişi ile alakalı fikirleri mühim bir role sahiptir. Bilhassa kişinin bakım verenleri ve ailesinin fikirleri ve bireye karşı tutumları belirgin ölçüde öneme sahiptir (Burger 2006). Bu olumlu benlik algısı bireyin kendine olan saygısını arttırmakta, daha girişken ve sosyal olmasına katkı sağlamaktadır (Burger, 2006).

Gülay (2010) olumlu ve duyarlı tutum ve davranışlar sergileyen, dayanışma içinde olan, yarış ve kıyaslama kavramının olmadığı bir atmosfer oluşturan çocukların olumlu benlik algısına sahip olduğunu belirtmiştir. Bununla beraber kendisine ve etrafındakilere yönelik olumsuz davranışlar göstermesinden dolayı yaşıtlarıyla düzgün ilişki içerisinde olamayan çocukların da benlik algılarının düşük olduğunu belirtmiştir.

Doğumdan sonra gelişmeye başlayan benlik kavramı, Frisby ve Tucker (1993)'e göre sosyal ortam ile birlikte zamanla biçimlenmektedir. Çocukluk dönemlerinde okul, arkadaşlar ve ebeveynler benliğin gelişmesinde mühim bir role sahiptir. Alanyazına bakıldığında, Akbaba (1988) demokratik ebeveyn davranışlarının olumlu benlik algısı geliştirmede etkisinin olduğunu, Demo, Small ve Williams (1987) da benzer şekilde ebeveynlerle iletişimin benlik algısı üzerinde etkisinin olduğunu yaptıkları çalışmalarda belirtmişlerdir.

1.2.2. Benlik Algısı ve Bağlanma İlişkisi

Benlik algısı ve bağlanma tarzlarının ilişkisi, Cassidy'nin (1988) altı yaşındaki çocuklarla anne-çocuk bağlanması ve benliğin ilişkisi adlı çalışmasıyla ayrıntılı olarak incelenmeye başlanmıştır. Cassidy araştırmasında gözlem metodunun yanı sıra Harter'ın (1982) çocukların çeşitli benlik alanlarındaki algılarını değerlendiren ölçeğini kullanarak, güvenli bağlanmanın benlik algısıyla anlamlı bir ilişkisinin bulunduğundan söz etmiştir.

Verschueren, Marcoen ve Schoefs'un (1996) beş yaşındaki çocuklarda benliğin içsel çalışan modelleri, bağlanma ve yeterlik alanlarının incelendiği çalışmalarında Cassidy'nin bulgularıyla paralel olarak olumlu benlik algısının güvenli bağlanmayla ilişkisinin olduğu bulunmuştur.

Orta çocukluk (7-12 yaş) dönemine gelindiğinde ise Kerns ve arkadaşları (1996) tarafından bağlanma tarzlarıyla ilgili geliştirdikleri ölçeklerinin geçerlik değerlerini kontrol etmek amacıyla yaptıkları araştırma sonucuna göre çeşitli benlik alanlarındaki olumlu algıların ebeveyne güvenli bağlanmayla arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu ve orta çocuklukta bu ilişkinin erken çocukluk dönemine kıyasla daha güçlü olduğu belirtilmiştir.

İlerleyen yıllarda yapılan araştırmalar incelendiğinde ise benzer sonuçların elde edildiği görülmüştür (Harvey & Byrd, 1998; Arbona & Power 2003; Booth-LaForce ve ark., 2005; Ooi ve ark. 2006; Wu, 2009).

1.3. Mükemmelliyetçilik

Kişilik, Atkinson ve arkadaşları (1999) tarafından bireyin hislerinin, fikirlerinin ve tutumlarının farklı ve kendine özgü kalıpları şeklinde tanımlanmıştır. Bir başka tanımda ise kişinin kendisini başkalarından farklı kılan, sürekliliği olan, biçimlenmiş, çelişki içermeyen kendi duygu ve düşünceleri ile birlikte çevresiyle içinde bulunduğu etkileşim süreçlerinin yansıtıldığı somut bir kavramdır (Cüceloğlu, 1991). Benzer şekilde Cole ve Morgen (1985) kişiliği, kişiyi başkalarından ayıran soyut ve kendine has özelliklerin tamamı şeklinde tanımlamışlardır.

Allport ve Odbert (1936), kişiliğin tanımı yapabilmek için binlerce kelimeden oluşan bir liste hazırlayarak çalışmalarını gerçekleştirmişlerdir. Cattell (1946), bireylerin kendine has özellikleri bir noktada evrenselleşip ve kategorizasyon ihtiyacı ortaya çıkmasından dolayı kişilik özelliklerini gruplandırmak için 1936'da oluşturulan listeye faktör analizleri uygulayarak 16 temel kişilik özelliğini listelemiştir. Bunlar; sıcakkanlılık, mantıklı düşünme, duygusal kararlılık, üstünlük, canlılık, kurallara bağlılık, sosyal girişkenlik, hassaslık, tedbirlilik, dalgınlık, içtenlik, endişe, değişikliğe açıklık, kendine yetme, mükemmelliyetçilik, gerginlik kişilik özellikleridir. Cattell'in yapmış olduğu bu sınıflandırma daha sonra beş faktör kişilik modelinin (big five) oluşmasına yardımcı olmuştur. Beş faktör kişilik modelinde ise kişilik özellikleri dışadönüklük, uyumluluk, duygusal denge, sorumluluk ve deneyime açıklık olarak sınıflandırılmıştır.

Mükemmelliyetçilik Rice ve arkadaşları (1998) tarafından bireyin kendisi ve çevresindeki kişiler için yüksek standartlar koyması, bunlara ulaşmaya çalışması ve o standartta kalmasına uğraş vermesi şeklinde tanımlanmıştır. Frost ve arkadaşları (1990) ise bireyin kapasitesini aşacak standartlar koyması ve bu standartlara erişememe tahammülünün olmaması olarak tanımlamışlardır mükemmelliyetçiliği.

Benzer şekilde Flett ve Hewitt (2002) de mükemmelliyetçiliği kusursuzluk çabası olarak açıklamışlardır. Mükemmelliyetçiliğin bir başka tanımı ise erişilmesi güç

olan standartlara ulaşma ve o standartları koruma isteği şeklindedir (Hill, Zrull & Turlington, 1997).

Mükemmelliyetçi tutumun APA'ya (1994) göre bireyin oldukça net ve güç hedefler belirlemesine sebebiyet verdiğini ve bu hedeflere ulaşmanın güç olduğunu, bu sebeple yapılacak olan işin bitmemesiyle ve koyulan hedefe ulaşmanın ertelenmesiyle sonuçlandığı belirtilmiştir (Slaney & Ashby, 1996).

İlk zamanlar tek boyutlu olarak sınıflandırılan mükemmeliyetçilik sonradan yapılan çalışmalarla çok boyutlu olarak değerlendirilmektedir (Burns, 1980; Hewitt & Flett, 1991). Tek boyutlu mükemmelliyetçilikte kişinin sadece kendisine yönelik makul olmayan hedefler koyması ile ilgileniliyordu. Frost ve arkadaşlarının (1990) yaptıkları araştırmalar sonucunda mükemmelliyetçiliğin 6 boyutunun ölçülebilir olduğu bir ölçek seti hazırlanmıştır. Ölçülebilen bu boyutlar; hata yapma endişesi, yüksek kişisel standartlar, yüksek ebeveyn beklentileri, yüksek ebeveyn eleştirileri, davranışlardan şüphe duyma ve düzen boyutlarıdır.

Çok boyutlu yapıyı Hewitt ve Flett'e (1991) göre ana hatlarıyla üç başlık altında açıklamak mümkündür. İlk olarak kişinin kendisine yönelik mükemmelliyetçilik boyutunda kişinin kendisi için gerçekçi olmayan yüksek standartlar koyması, kendisini devamlı ve sert şekilde eleştirmesi, ya hep ya hiç mantığını benimsemesi, daha çok yaptığı yanlışlara odaklanması ve onlara tahammül edememesi, olumsuz durumlarda kendisini suçlaması gibi özellikleri vardır. Bu boyut aslında Frost ve arkadaşlarının (1990) hata yapma endişesi, yüksek kişisel standartlar, davranışlardan şüphe duyma ve düzen boyutlarını kapsamaktadır. İkinci olarak başkalarına yönelik mükemmelliyetçilik yani başkaları için gerçekçi olmayan yüksek standartlar belirleme ve eleştirme, yapılan hataları kabullenememe ve sonucunda güvensizlik hissinin oluşması, suçlama şeklinde açıklanabilir. Son olarak sosyal düzene yönelik (kaynaklı) mükemmelliyetçilik, diğer insanlar tarafından belirlenen makul olmayan yüksek standartlar ve beklentilere ulaşmaya çalışma, diğer insanlar tarafından olumsuz şekilde değerlendirilme ve eleştirilme ihtimalinden korkma ve diğerlerinin onayına ihtiyaç duyma gibi belirli özelliklerle açıklanmaktadır. Bu boyut Frost ve arkadaşlarının (1990) yüksek ebeveynler beklentileri ve yüksek ebeveyn eleştirileri boyutlarını kapsayan boyuttur.

Kendine yönelik mükemmelliyetçiler kendileri için makul olmayan standartlar belirlerken, sosyal kaynaklı mükemmelliyetçiler diğer insanlar tarafından makul olmayan yüksek hedeflerin konulduğuna inanırlar. Sosyal kaynaklı mükemmelliyetçiler diğer insanlardan onay alabilmek için onlar tarafından oluşturulan yüksek standartlara mutlaka erişmesi gerektiğini düşünürler ve bu hedefleri koyduklarına inandıkları kişilere karşı kızgınlık duyarlar ve hedeflere ulaşamadıkları zaman depresif özellikler ile diğer insanlar tarafından eleştirilme düşünceleri sebebiyle sosyal kaygı gösterme yönelimindedirler (Hewitt ve Flett, 1991; Antony ve Swinson, 2000; Ashby ve Rice, 2002). Sosyal kaynaklı mükemmelliyetçiler, başkalarına yönelik mükemmeliyetçilere göre kaygı yaratacak şekilde düşünür, hisseder ve davranır (Hewitt & Flett, 1993).

Rice ve Preusser'e (2002) göre Adler doğumla birlikte geldiğini ve normal olduğunu kabul ettiği mükemmelliyetçiliği sağlıklı (uyumlu) ve sağlıksız (uyumsuz) iki yapı olarak incelemiştir. Sağlıklı mükemmelliyetçiliğe sahip bireyler kendileri için makul ve elde edilebilir hedefler koyup gerçekleştirmeye çabalarken, sağlıksız mükemmelliyetçi tutuma sahip bireyler gerçekçi ve makul olmayan hedeflerini gerçekleştirmek için çaba sarf ederler (Ashby & Kottman, 1996; Rice & Pressuer, 2002).

Ebeveynler genellikle kendilerinin ulaşamadıkları hedeflere çocuklarının ulaşmasını isterler ve çocukların yeteneklerini, merak ve taleplerini göz önüne almadan çocukları için her şeyi onlar tasarlarlar. Bu durum çocuğun ebeveynleri tarafından oluşturulan bu beklenti ve hedeflere ulaşacak seviyede olmaması ile süreç içerisinde ebeveynlerinin zorlamaları sebebiyle aşağılık kompleksi geliştirmesine, sürekli eleştirilmekten korkmasına sebebiyet verebilir. Ayrıca anne babanın bu şekilde yüksek beklenti ve eleştiri içerinde olması, çocuklarda mükemmelliyetçi özellikler geliştirmede rol oynadığı bilinmektedir (Frost ve ark., 1990).

Makul olmayan, yüksek standartlara sahip mükemmelliyetçi çocuklar, hedefledikleri standartlara ulaşamadıklarında kendilerini suçlu, kaygılı, kararsız, güvensiz ve yetersiz hissetmektedirler. Bu olumsuz duygular sebebiyle çocukların okul başarıları olumsuz şekilde etkilenmekte ve psikolojik rahatsızlıklara sebep olmaktadır (Antony & Swinson, 2000).

1.3.1. Mükemmelliyetçiliği Etkileyen Faktörler

Çocuğun kişiliğinin temellerinin atıldığı ilk kurum ailedir. Ebeveynlerin çocuklarına karşı doğum gerçekleştiği anda başlayan yönlendirmeleri, çocukların tüm yaşamları boyunca devam etmektedir (Kalkınç, 2007). Önemli kişilik özellerinden biri olan mükemmelliyetçiliğin temellerinin de ebeveyn çocuk ilişkisi neticesinde ortaya çıkıp şekillendiği araştırmacılar tarafından belirtilmiştir. Buna ek olarak arkadaşların, sosyal çevrenin ve toplumun da mükemmelliyetçilik üzerine etkisinin olduğu vurgulanmaktadır (Rice & Mirzadeh, 2000; Shcherbakova, 2001; Enns, Cox & Clara, 2002; Kalkınç, 2007).

Freud, çocukluk çağından itibaren oluşmaya başlayan mükemmelliyetçiliğin anne babaların gösterdikleri davranışlar, yansıttıkları fikirler ve uyguladıkları yasakların etkisiyle şekillenmeye devam ettiğini belirtmiştir (Geçtan, 2000).

Mükemmelliyetçilik ile ilgili yapılan birçok çalışma mükemmelliyetçiliğin ebeveynlerin ve bireyin çevresindeki önemli diğer kişilerin isteklerini karşılama ihtiyacıyla yakından ilişkili olduğuna dikkat çekmektedir. Bu bağlamda olumsuz nitelikteki mükemmelliyetçiliğin çocuğun gereksinim duyduğu olumlu şartsız kabul, saygı ve sevilme ihtiyacının bakım veren tarafından yeteri kadar karşılanmamasından kaynaklandığı yer alır (Patch, 1984; Frost, ve ark., 1991; Hewitt & Flett, 1991; Rice ve ark., 1998; Rice & Mirzadeh, 2000; Enns ve ark., 2002).

Ebeveynleri daha kontrolcü, kuralcı, kolay kolay yapılanlardan memnun olmayan, sık sık yorum ve eleştiri yapan, çocuklarına pek fazla sıcak ve içten davranışlar sergileyemeyen bireylerin, mükemmelliyetçi tutuma sahip olması daha olasıdır (Dinç, 2001). Kenney- Benson ve Pomerantz (2005) annelerin kontrolcü davranışlar sergilemelerinin çocuklarda mükemmelliyetçi tutuma sahip olma üzerine etkilerini araştırdıkları çalışmalarının sonucuna göre mükemmelliyetçi tutuma sahip çocukların annelerinin kontrolcü davranışlar sergileyen anneler olduğu bilgisine ulaşmışlardır.

Soenens ve arkadaşlarının (2005) yaptıkları araştırmada kız çocuklarının uyumsuz (sağlıksız/olumsuz) mükemmelliyetçilik tutumları ile annelerinin kontrolcü davranış biçimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş ve anne babaların çocuklarına

karşı tutumlarının sağlıksız mükemmelliyetçilik gelişimi üzerinde rolünün olduğu vurgulanmıştır.

Benzer bir araştırma konusu olan sınav kaygısı, ebeveyn tutumları ve mükemmelliyetçilik ilişkisinin incelemesini yapan Yıldız (2007), mükemmelliyetçi tutuma sahip olan öğrencilerin otoriter ebeveynlere sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Rice ve ark. (2005) anne baba ve sosyal performans beklentilerinin uyumlu ve uyumsuz mükemmelliyetçiliğin yordayıcıları olduğu bilgisine ulaşmışlardır. Uyumsuz mükemmelliyetçilik ile ebeveynler tarafından beklenilen yüksek hedeflere ulaşma arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmektedir. Sorotzkin (1998), araştırma sonuçlarına göre ebeveynleri destekleyici ve yüreklendirici olan çocukların uyumlu mükemmelliyetçi tutuma sahip oldukları bulunmuştur.

Konuyla ilgili Türkiye'de Tire'nin (2011) uyumlu ve uyumsuz mükemmelliyetçiliğin ergenlerin algıladıkları ebeveyn tutumlarıyla ilişkisinin incelendiği çalışmasında demokratik tutuma sahip ebeveynlerin çocuklarında uyumlu mükemmelliyetçiliğin, ihmalkâr tutuma sahip ebeveynlerin çocuklarında uyumsuz mükemmelliyetçilik puanlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ortaokul öğrencileriyle yapılan çalışma sonucuna göre sağlıklı mükemmelliyetçilik özelliğine sahip çocukların ebeveyniyle olan ilişkilerinde yüksek ilgi, sıcaklık, sevgi, ihmal edilmeme ve saldırgan tutumun olmaması bulunmuştur (Cenkseven & Kırdök, 2009).

1.3.2. Mükemmelliyetçilik, Bağlanma ve Benlik İlişkisi

Yerli ve yabancı alanyazına bakıldığında bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçilik arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmaları görmek mümkündür.

Flett ve ark. (1991)'e göre mükemmelliyetçilik olumsuz psikolojik belirtiler, düşük benlik algısı ve depresyon gibi sorunlarla ilişkilidir. Rice ve Dellwo'nun (2002) mükemmelliyetçilik ve benlik gelişimini araştırdıkları çalışmalarının bulguları, benlik gelişiminde sıkıntılar olan bireylerin sağlıksız mükemmelliyetçilik geliştirdikleri ve benlik gelişimlerini sorunsuz ve daha sağlam geliştiren bireylerin sağlıklı mükemmelliyetçi oldukları ya da mükemmelliyetçi olmadıklarını göstermektedir.

Stoeber'e (2015) göre sosyal kaynaklı mükemmelliyetçiler daha yüksek benlik algısına sahiplerdir. Sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik olumlu karakteristik özellikler

ile (dürüstlük, yüksek motivasyon, yüksek benlik algısı ve hedeflere ulaşma) pozitif korelasyon göstermektedir (Hewitt & Flett, 2004; Molnar ve ark., 2006; Powers, Koestner & Topciu, 2005; Stoeber, Feast & Hayward, 2009; Stoeber& Yang, 2010; Trumpeter, Watson, & O'Leary,2006).

Gilman ve Ashby'nin (2003), sağlıklı mükemmelliyetçi, sağlıksız mükemmelliyetçi ve mükemmelliyetçi olmayan ortaokul öğrencileriyle yaptıkları çalışmalarında sağlıklı mükemmelliyetçiliğe sahip öğrencilerin daha olumlu kişilerarası ilişkiler ve kişisel deneyimler yaşadıkları bulunmuştur. Sağlıksız mükemmeliyetçi ve mükemmelliyetçi olmayan öğrencilerin kişiler arası ilişkilerinde zorluklar yaşadıkları ve daha yüksek sosyal kaygı hissettikleri bulunmuştur. Mükemmelliyetçi olmayan ve sağlıksız mükemmelliyetçiliğe sahip öğrencilerin akademik açıdan sağlıklı mükemmeliyetçilere göre daha başarısız oldukları sonucu elde edilmiştir. Genel olarak mükemmelliyetçilik düzeyi arttıkça olumlu benlik algısı da artmaktadır.

Üstün yetenekli çocuklarda mükemmelliyetçilik ve benlik algısı arasındaki ilişkinin incelendiği çalışma bulgularına göre çocukların mükemmelliyetçilik ölçeğinden aldıkları puanlar arttıkça benlik algılarındaki puanlarda düşüşün olduğu tespit edilmiş ve benlik algısı ve özgüven üzerindeki negatif etkinin mükemmelliyetçilik düzeyinin artması olduğu sonucuna varılmıştır (Bencik, 2006). Benzer şekilde Rice ve ark. (1998) ve Frost ve Henderson'ın (1991) çalışmaları sonucunda da mükemmelliyetçiliğin yükselmesi ile birlikte benlik algısı ve özgüvende düşüşün olduğu bulunmuştur.

Mükemmeliyetçilik ile ilgili yapılan bir başka araştırmada çocukların yetenekleri ve kabiliyetleri ile ebeveynlerin beklentileri uyumlu ise benlik alanlarındaki algıların olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kendisine yönelik mükemmelliyetçiliği yüksek olan çocukların özellikle genel ve akademik benlik alanlarında yüksek puanlar aldıkları görülmüştür (Tofaha & Ramoni 2010). Bir başka çalışmada ise çocuğa ulaşılması güç hedefler koyup kendisini yetersiz hissetmesine sebep olacak beklentiler içinde olan ailelerin çocuklarının benlik algılarının olumsuz yönde etkilendiği belirtilmektedir (Rothstein, 1991).

Çelik ve arkadaşlarının (2017) bağlanma ve mükemmelliyetçiliğin ilişkisinin incelendiği çalışmalarında ebeveyne güvenli bağlanma ile mükemmelliyetçilik arasında

anlamlı ve zıt yönlü bir ilişki olduğu bulunmuştur. Mükemmelliyetçiliğin benlik algısı, bağlanma ve olumsuz etkilerinin incelendiği bir başka araştırma bulgularına göre eleştirel yönü ağır basan mükemmeliyetçilerde düşük benlik algısı ve çeşitli bağlanma sorunları olduğu ortaya çıkmıştır (Dunkley et al., 2012).

Rice ve Mirzadeh (2000) mükemmelliyetçilik, bağlanma ve uyum kavramlarının ilişkisini inceledikleri araştırmalarında güvenli bağlanma tarzına sahip bireylerin sağlıklı mükemmelliyetçilik özelliğine sahip olduğu bulunurken aynı zamanda akademik anlamda daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulguları destekler şekilde Besharat ve arkadaşları (2007) güvenli bağlanmanın olumlu mükemmelliyetçilikle pozitif, olumsuz mükemmelliyetçilikle ters yönlü bir ilişkisinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Aynı çalışmada kaygılı-kararsız ve kaçıngan bağlanma tarzına sahip bireylerin olumlu mükemmelliyetçilikle ters, olumsuz mükemmelliyetçilikle pozitif yönlü ilişkilerinin olduğu bulunmuştur.

Güvenli bağ ilişkisi kurulamayan ebeveyn çocuk ilişkisinin, çocukta ebeveynden sevgi ve kabul görebilme amacıyla mükemmelliyetçiliğe yol açtığı düşünülmektedir. Çocuk için birçok açıdan önemli olan ilk yıllarda ebeveynlerin eksik duygusal ve fiziksel tepkiler neticesinde beliren mükemmelliği arama isteği, sorunlu ve hasarlı olan benlik algısının gizlenmesi için kullanılan kendini müdafaa yöntemidir (Cassidy & Kobak, 1988; Wei, Mallinckrodt, Russell & Abraham, 2004).

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, bağlanma tarzlarının orta çocukluk dönemindeki çocukların benlik algıları ile aralarındaki ilişkiyi araştırmaktır. Araştırmanın bir diğer amacı bağlanma tarzlarının orta çocukluk dönemindeki çocukların mükemmelliyetçi tutum ile aralarındaki ilişkiyi araştırmaktır. Örneklemin demografik bilgileri doğrultusunda bağlanma tarzları, benlik alanlarındaki algıları ve mükemmelliyetçilik düzeylerinin incelenip değerlendirilmesi de bu araştırmanın amaçları doğrultusundadır. Bu bağlamda araştırmayla ilgili oluşturulmuş hipotezler şu şekildedir:

1. Güvenli bağlanma ile toplam benlik algısı arasında pozitif korelasyon olacağı beklenmektedir.

2. Güvenli bağlanma ile benlik algısı alt alanlarından akademik yeterlik ile arasında pozitif korelasyon olacağı beklenmektedir
3. Güvenli bağlanma ile benlik algısı alt alanlarından sosyal onay ile aralarında pozitif korelasyon olacağı beklenmektedir.
4. Güvenli bağlanma ile benlik algısı alt alanlarından atletik yeterlik ile aralarında pozitif korelasyon olacağı beklenmektedir.
5. Güvenli bağlanma ile benlik algısı alt alanlarından fiziksel görünüm ile aralarında pozitif korelasyon olacağı beklenmektedir.
6. Güvenli bağlanma ile benlik algısı alt alanlarından davranıştan hoşnut olma ile arasında pozitif korelasyon beklenmektedir.
7. Güvenli bağlanma ile benlik algısı alt alanlarından bütünsel öz değer ile aralarında pozitif korelasyon beklenmektedir.
8. Güvenli bağlanma ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik arasında negatif korelasyon beklenmektedir.
9. Güvenli bağlanma ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında negatif korelasyon beklenmektedir.
10. Benlik alanlarından akademik yeterlik ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında pozitif korelasyon beklenmektedir.
11. Benlik alanlarından sosyal onay ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında pozitif korelasyon beklenmektedir.
12. Benlik alanlarından atletik yeterlik ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında pozitif korelasyon beklenmektedir.
13. Benlik alanlarından fiziksel benlik ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik arasında pozitif korelasyon beklenmektedir.
14. Benlik alanlarından davranıştan hoşnut olma ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında pozitif korelasyon beklenmektedir.
15. Benlik alanlarından bütünsel öz-değer ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik arasında pozitif korelasyon beklenmektedir.

1.5. Önem

Alanyazında değişkenlerin her birinin ayrı ayrı farklı kavramlarla incelemeleri mevcut olmasına rağmen orta çocukluk dönemindeki çocuklarda bağlanma tarzlarının

benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum arasındaki ilişkiyi ve bu değişkenlerin demografik özelliklerle tek bir araştırma içerisinde inceleyen belirgin bir çalışma bulunamamıştır. Araştırılan konular alanyazında sıklıkla ergenlik ve yetişkinlikte incelemeleri yapılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın orta çocukluk dönemindeki çocuklarla yapılıyor olması alana katkıda bulunacağını düşündürtmektedir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerdeki soruların örneklem grubundaki çocuklar için düşündürücü etkiye sahip olduğu, kendileriyle, ebeveynleriyle ve çevreleriyle ilgili farkındalık kazandırabileceği düşünülmektedir.

1.5. Varsayımlar

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının bu araştırma için uygun ölçekler olduğu varsayılmaktadır. Aynı zamanda kullanılan araçların kağıt-kalem ile öz bildirime dayalı olması sebebiyle verilen cevapların doğru ve samimi olduğu varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma örneklemi 2018-2019 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan üç devlet ve yedi özel ortaokullarında eğitim alan 10-12 yaş arası orta çocukluk dönemindeki 707 öğrenciyle sınırlıdır. Katılımcılar ağırlıklı olarak Kadıköy, Ümraniye ve Kağıthane ilçelerinde bulunmaktadır. Kullanılan ölçme araçlarının araştırma için uygun oldukları varsayılmasına rağmen elde edilen bulgular kullanılan ölçeklerdeki sorular ile kısıtlıdır.

BÖLÜM 2. YÖNTEM

Bu bölümde söz konusu araştırmanın yürütülmesi için izlenmiş olan evreler hakkında bilgi verilmektedir. Araştırma modeli, örneklem, veriler ve toplanması, verilerin işlenmesi ve yorumlanması bilgilerine yer verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada betimleyici araştırma yöntemi olan ‘’tarama modeli’’ kullanılmıştır. Araştırmada 10 ve 12 yaş arasındaki çocuklarda bağlanma stillerinin benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum ile ilişkilerini incelemek amacıyla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha çok değişkenin bulunduğu araştırmalarda birbirleriyle olan ilişkileri ve ilişkinin derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2005).

2.2. Örneklem

Katılımcılar İstanbul ilinde bulunan 6 farklı ilçedeki (Ataşehir, Bahçelievler, Beşiktaş, Kadıköy, Kağıthane, Ümraniye) Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı devlet ve özel okulların (Cengizhan Ortaokulu, Faik Reşit Unat Ortaokulu, TEV Zahide Zehra Garring Ortaokulu, Armada Koleji, Birey Koleji, Çözüm Koleji, Uğur Koleji Ataşehir, Uğur Koleji Bahçelievler, Vatan Koleji, Yıldız Koleji) 5. ve 6. sınıflarında okuyan normal eğitim alan 707 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcılar 18 yaşından küçük oldukları için önce yukarıda bahsi geçen okullardaki tüm 5 ve 6. sınıf öğrenci velilerine (toplamda yaklaşık 1500 veli) onam formu gönderilmiştir. Veli geri dönüşleri neticesinde sayı 728’e ulaşmıştır. Dışlama kriterleri içerisinde bulunan, sağlık problemi olan ve psikiyatrik tanı ve tedavi alan 13 öğrenci rehber öğretmenler ve sınıf öğretmenlerinden alınan bilgiler neticesinde araştırma dışı bırakılmıştır. Veriler Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi’ne (SPSS 21) girilirken soruların uygun cevaplandırılmadığı ve kullanılamaz olduğu düşünülen 8 öğrencinin anketleri analize sokulmamıştır.

Araştırma katılımcılarının demografik bilgileri tablo 1’de gösterildiği gibidir.

Tablo 2.2.1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler	**n**	**%**	**Ort.**	**Aralık**
Yaş			11,14	10-12
Cinsiyet				
Kız	386	54,6		
Erkek	321	45,4		
Sınıf				
5.	364	51,4		
6.	343	48,6		
Okul İlçe				
Ataşehir	37	5,2		
Bahçelievler	40	5,7		
Beşiktaş	40	5,7		
Kadıköy	111	15,7		
Kağıthane	177	25		
Ümraniye	302	42,7		
Okul Türü				
Devlet	532	75,2		
Özel	175	24,8		
Ekonomik				
Durum				
Çok iyi	139	19,7		
İyi	367	51,9		
Orta	183	25,9		
Kötü	18	2,5		

Tablo 2.2.2. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler (devamı)

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özellikleri

Değişkenler	**n**	**%**	**Ort.**	**Aralık**
Anne Eğitim Durumu				
Yüksek Lisans/Doktora	2	,3		
Üniversite	189	26,7		
Lise	180	25,5		
Ortaokul	159	22,5		
İlkokul	150	21,2		
Okuryazar	15	2,1		
Okuryazar Değil	3	,4		
Ebeveyn Birlikteliği				
Beraber	656	92,8		
Beraber değil	51	7,2		
Küçükken Bakan Kişi				
Anne	605	85,6		
Baba	13	1,8		
Anneanne/Babaanne	59	8,3		
Bakıcı	9	1,3		
Diğer	21	3,0		
Anaokulu/Yuva				
Giden	535	75,7		
Gitmeyen	172	24,3		

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyet dağılımına bakıldığında %54.6 kız (n=386), %45.4 erkek (n=321) katılımcılardan oluşmaktadır.

Örneklem gurubu 10-12 yaş arası bireylerden oluşmaktadır ve örneklemin yaş ortalaması 11.14 olarak tespit edilmiştir. Katılımcıların %51.4 5. sınıf (n=364), %48.6 6. sınıf (n=343) öğrencilerinden oluşmaktadır.

Okulların bulundukları ilçelere gör dağılımları %5.2 Ataşehir (n=37), %5.7 Bahçelievler (n=40), %5.7 Beşiktaş (n=40), %15.7 Kadıköy (n=111), %25 Kağıthane (n=177), %42.7 Ümraniye (n=302) şeklindedir.

Katılımcıların %19.7'si (n=139) ailelerinin ekonomik durumlarının çok iyi olduğunu, %51.9 (n=367) iyi olduğunu, %25.9 (n=183) orta olduğunu ve %2.5 (n=18) kötü olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcıların annelerinin eğitim durumları %0.3 (n=2) yüksek lisans/doktora mezunu, %26.7 (n=189) üniversite mezunu, %25.5 (n=180) lise mezunu, %22.5 (n=159) ortaokul mezunu, %21.2 (n=150) ilkokul mezunu, %2.1 (n=15) okuryazar, %0.4 (n=3) okuryazar değil şeklindedir.

Katılımcıların %92.8'inin (n=656) ebeveynlerinin birlikte olduğu, %7.2'sinin (n=51) ayrı olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Katılımcılara küçükken bakan kişiler incelendiğinde %85.6 (n=605) anne, %1.8 (n=13) baba, %8.3 (n=59) anneanne/babaanne, %1.3 (n=9) bakıcı, %3.0 (n=21) diğer şeklinde bulunmuştur.

Anaokulu/yuvaya giden katılımcılar örneklemin %75.7'sini oluştururken (n=535) iken anaokulu/yuvaya gitmeyen katılımcılar %24.3'ünü (n=172) oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacına uygun olacak şekilde anket yöntemi veri toplamak için kullanılmıştır. Bu bölümde araştırmada kullanılan ölçekler ve demografik bilgi formu hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği (KGBÖ), Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili (ÇİBAP), Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği ve Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır.

2.3.1. Demografik Bilgi Formu

Demografik Bilgi Formu, araştırmacı tarafından, katılımcılar hakkında bilgi edinebilme amacı ile araştırmanın amacına uygun şekilde hazırlanan 11 sorudan oluşmaktadır. Formda katılımcıların yaşı, cinsiyeti, sınıfı, okulu, kardeş sayısı, kaçıncı kardeş olduğu, ailesinin ekonomik durumu, ebeveynlerinin eğitim seviyeleri, ebeveynlerinin birliktelik durumu, küçüklüğünde bakımını üstlenen kişi/kişiler, okul öncesi eğitim durumları hakkında sorular bulunmaktadır. Form Ek-1'de yer almaktadır.

2.3.2. Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği (KGBÖ)

Kerns ve ark. (1996) tarafından geliştirilen Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği (KGBÖ), orta çocukluk ve ergenlik öncesi dönemindeki (9-12 yaş) çocuklara uygun olarak, ebeveynlere karşı güvenli bağlanma düzeyini ölçmek amacıyla 15 maddeden oluşturulmuştur. Ölçek hem anne için hem de baba için ayrı ayrı doldurulması mümkündür. Ölçekte her madde için birbirinin karşıtı olan iki ifade mevcuttur (Bazı çocuklar... ama Bazı çocuklar...). Katılımcılardan, ilk olarak bu iki çocuk tipinden hangisine daha çok benzediğine karar vermesi istenmektedir. Sonrasında ise seçtiği tarafa "biraz" mı "çok" mu benzediğini belirtmesi istenmektedir. Böylece her bir madde 1-4 arasında değişen puanlar üzerinden değerlendirilmektedir. Ters yönde yazılan 7 maddenin (1, 3, 4, 9, 10, 13, 15. maddeler) tekrar kodlanmasının ardından ölçek toplam puan üzerinden (15-60 puan) değerlendirilmektedir. Yüksek puanlar ebeveynlere karşı güvenli bağlanma olduğunu göstermektedir. Türkçe'ye uyarlanması Sümer ve Şendağ (2009) tarafından çeviri - tekrar çeviri yöntemi ile yapılmıştır. Ölçeğin anne formunun iç tutarlık katsayısı .84, baba formunun ise .88 olarak bulunmuştur. Form Ek-2'de yer almaktadır.

2.3.3. Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili (ÇİBAP)

Çocuklar İçin Benlik Algısı Ölçeği, Harter (1982) tarafından 8-12 yaş arasındaki çocuklar için benlik alanlarındaki yeterlik algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek toplam 36 maddeden oluşmaktadır. Altı farklı benlik boyutu altışar madde ile değerlendirilmektedir. Bu alt boyutlar; akademik yeterlik, sosyal onay, atletik yeterlik, fiziksel görünüm, davranıştan hoşnut olma ve bütünsel özdeğer (global self-worth) algısı ölçülmektedir. Maddeler 1 ile 4 puan arasında değerlendirilmektedir. Buna göre, en pozitif ifade 4 puan, en negatif ifade ise 1 puan almaktadır. Ölçekteki her madde

birbirinin tam tersi yönlerde olan iki çocuğun tanımını vermektedir (örneğin; "Bazı çocuklar arkadaş edinmekte güçlük çekerler AMA bazı çocuklar için arkadaş edinmek kolaydır"). Katılımcılardan öncelikle bu iki çocuktan hangisine daha çok benzediklerini seçmeleri ve daha sonra seçtikleri çocuğa "biraz" mı yoksa "çok" mu benzediklerini işaretlemeleri istenmektedir. Yüksek puanlar kişinin olumlu benlik algısına sahip olduğunu göstermektedir. Türkçe'ye uyarlama ve geçerlik çalışmaları Şekercioğlu (2009) tarafından yapılmıştır. Alt ölçeklerin Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları akademik yeterlik alt ölçeği için .72, sosyal onay alt ölçeği için .60, atletik yeterlik alt ölçeği için .71, fiziksel görünüm alt ölçeği için .79, davranıştan hoşnut olma alt ölçeği için .72 ve bütünsel öz değer alt ölçeği için .75 bulunmuştur (Şekercioğlu, 2009). Form Ek-3'te yer almaktadır.

2.3.4. Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği

Ölçek, Flett, ve ark. (2001) tarafından çocuk ve ergenlerin mükemmeliyetçilik seviyelerini belirlemek amacıyla, Hewitt ve Flett (1991)'in Çok Boyutlu Mükemmeliyetçilik Ölçeği esas alınarak geliştirilmiştir. Ölçek, 18 madde ve iki boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliktir. 5'li likert tipi bir ölçektir. Sadece 15. madde ters yönde yazıldığından tekrar kodlanmaktadır. Her iki alt ölçeğin puanları 9 ile 45 arasında değişmektedir. Kendine yönelik mükemmeliyetçilik maddeleri: 1,2,4,5,8,11,13,15 ve 17. maddelerdir. Sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik maddeleri: 3,6,7,9,10,12,14,16 ve 18. maddelerdir. Puanların yükselmesi mükemmeliyetçilik düzeyinin arttığını göstermektedir. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlaması Baş ve Siyez (2010) tarafından yapılmıştır. İç tutarlık katsayıları kendine yönelik mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .64, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik alt ölçeği için .82 olarak bulunmuştur. Form Ek-4'te yer almaktadır.

2.4. İşlem

2.4.1. Veri Toplama

Veri toplama işlemi Aralık 2018'de Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınan iznin (Ek-5'te yer almaktadır) ardından Şubat 2019 ve Haziran 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı izni bulunmasına rağmen görüşülen 30'a yakın okul

arasından sadece on okulun yönetimi araştırmaya izin vermiştir. Okul yönetimi tarafından izin alındıktan sonra katılımcıların ebeveynlerine çocuklarının bu araştırmaya katılmalarına izin verip vermediklerine dair Bilgilendirilmiş Onam Formu gönderilmiştir. Ebeveynlerden gelen onaylardan sonra yönetim, sınıf öğretmenleri, branş öğretmenleri ve rehber öğretmenlerin onayladıkları ders saatleri içerisinde ölçek uygulamaları yapılmıştır. İşlem, katılımcıların kağıt kalem yöntemi ile anketleri doldurmaları üzerinden yapılmıştır.

Ölçeklerin sıralanış şekli Demografik Bilgi Formu, Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği, Çocuklar İçin Benlik Algısı Ölçeği ve Çocuk ve Ergenler İçin Mükemmelliyetçilik Ölçeği şeklindedir. Uygulama araştırmacı tarafından sınıflarda toplu olarak ders saatleri içerisinde yapılmıştır.

Ölçekler doldurulmadan önce katılımcılara araştırmacı tanıtılıp, araştırmayla ilgili gerekli bilgiler verilip, araştırmaya katılımın tamamen gönüllülük esasına dayalı olduğu, istenmeyen soruların cevaplanmak zorunda olmadığı ve rahatsızlık duyulduğu takdirde araştırmaya katılmaktan vazgeçebilecekleri aktarılmıştır. Ardından onam formlarıyla birlikte ölçekler dağıtılmıştır. Uygulama ortalama 70 dakika sürmüştür.

2.4.2. Verilerin Analizi

Katılımcılardan toplanan veriler Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi (SPSS 21)'ne kodlanarak analizleri yapılmak üzere girilmiştir.

Araştırmanın ana amacı doğrultusunda güvenli bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Pearson korelasyon yapılmıştır. Demografik bilgiler ile değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi ve Pearson korelasyon analizleri yapılmıştır.

BÖLÜM 3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Bulgular

Bu bölümde araştırmanın konusu ve hipotezleri doğrultusunda yapılan istatistiksel analizlerin sonuçları ve yorumları bulunmaktadır.

3.1.1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri

Katılımcıların güvenli bağlanma düzeyleri, benlik alanlarındaki algıları ve mükemmelliyetçilik düzeylerini incelemek amacıyla betimleyici istatistiksel analiz yöntemi uygulanmıştır.

Katılımcıların Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları, standart sapmaları ve minimum/maksimum değerleri Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 3.1.1.1. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri

Tablo 2

Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği'nin Betimsel Bilgileri

Ölçek	**n**	**Ort.**	**ss**	**Min-Maks**
Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği	687	35,39	3,910	21-47

Tablo 2'de görüldüğü üzere, 15 maddelik Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği'nden alınan en düşük puan 21 iken, en yüksek puan 47'dir. Katılımcıların ölçekten aldıkları puan ortalamasının 35.39, standart sapmalarının 3,910 olduğu bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 60, en düşük puan 15 olduğu düşünüldüğünde katılımcıların puanları ortalama seviyede olduğu yorumunda bulunulabilir.

Katılımcıların Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili'nden aldıkları puan ortalamaları, standart sapmaları ve minimum/maksimum değerleri Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3.1.1.2. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri (devamı)

Tablo 3

Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili'nin Betimsel Bilgileri

Ölçek	**n**	**Ort.**	**ss**	**Min-Maks**
Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili Toplam Puan	653	86.88	7.643	45-110
Akademik Benlik Alt Ölçeği	700	14.15	2.278	7-23
Sosyal Onay Alt Ölçeği	691	14.73	2.703	6-24
Atletik Benlik Alt Ölçeği	699	14.72	2.081	7-21
Fiziksel Benlik Alt Ölçeği	692	14.83	2.541	6-24
Davranıştan Hoşnut Olma Alt Ölçeği	697	14.11	2.276	6-25
Bütünsel Öz Değer Alt Ölçeği	701	14.38	2.077	6-21

Tablo 3'te görüldüğü üzere, 36 maddelik Çocuklar İçin Benlik Algısı Profili'nden toplamda alınan en düşük puan 45 iken, en yüksek puan 110'dur. Katılımcıların ölçekten aldıkları puan ortalamasının 86.88, standart sapmalarının 7.643 olduğu bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 144, en düşük puan 36 olduğu düşünüldüğünde katılımcıların puanları ortalama seviyede olduğu yorumunda bulunulabilir. Akademik benlik alt ölçeğinden alınan en düşük puan 7 iken, en yüksek puan 23'tür. Akademik benlik alt ölçeği puan ortalamalarının 14.15, standart sapmalarının 2.278 olduğu bulunmuştur. Sosyal onay alt ölçeğinden alınan en düşük puan 6 iken, en yüksek puan 24'tür. Sosyal onay alt ölçeği puan ortalamalarının 14.73, standart sapmalarının 2.703 olduğu bulunmuştur. Atletik benlik alt ölçeğinden alınan en düşük puan 7 iken, en yüksek puan 21'dir. Atletik benlik alt ölçeğinin puan ortalamalarının 14.72, standart sapmalarının 2.081 olduğu bulunmuştur. Fiziksel benlik

alt ölçeğinden alınan en düşük puan 6 iken, en yüksek puan 24'tür. Fiziksel benlik alt ölçeğinin puan ortalamalarının 14.83, standart sapmalarının 2.541 olduğu bulunmuştur. Davranıştan hoşnut olma alt ölçeğinden alınan en düşük puan 6 iken, en yüksek puan 25'tir. Davranıştan hoşnut olma alt ölçeğinin puan ortalamalarının 14.11, standart sapmalarının 2.276 olduğu bulunmuştur. Bütünsel öz değer alt ölçeğinden alınan en düşük puan 6 iken, en yüksek puan 21'dir. Bütünsel öz değer alt ölçeğinin puan ortalamalarının 14.38, standart sapmalarının 2.077 olduğu bulunmuştur.

Katılımcıların Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları, standart sapmaları ve minimum/maksimum değerleri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 3.1.1.3. Araştırmada Kullanılan Ölçeklerin Betimsel Bilgileri (devamı)

Tablo 4

Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği'nin Betimsel Bilgileri

Ölçek	n	Ort.	ss	Min-Maks
Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği Toplam Puan	643	42,4743	12,5427	18-82
Kendine Yönelik Mükemmelliyetçilik Alt Ölçeği	691	20.0376	6.3707	9-41
Sosyal Kaynaklı Mükemmelliyetçilik Alt Ölçeği	655	22.5160	8.3777	9-45

Tablo 4'te görüldüğü üzere, 18 maddelik Çocuk ve Ergen Mükemmelliyetçilik Ölçeği'nden alınan toplam puanlar arasında en düşük puan 18 iken, en yüksek puan 82'dir. Katılımcıların ölçekten aldıkları toplam puan ortalamasının 42.4743, standart sapmalarının 12.5427 olduğu bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 90, en düşük puan 18 olduğu düşünüldüğünde katılımcıların puanları ortalama seviyede olduğu yorumunda bulunulabilir. Kendine yönelik mükemmelliyetçilik alt ölçeğinden alınan en düşük puan 9 iken, en yüksek puan 41 'dir. Katılımcıların kendine yönelik

mükemmelliyetçilik alt ölçeğinden puanların ortalamasının 20.0376, standart sapmalarının 6.3707 olduğu bulunmuştur. Sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik alt ölçeğinden alınan en düşük puan 9 iken, en yüksek puan 45'tir. Katılımcıların sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik alt ölçeğinden alınan puanların ortalamasının 22.5160, standart sapmalarının 8.3777 olduğu bulunmuştur. Alt ölçeklerden alınabilecek en yüksek puanın 45, en düşük puanın 9 olduğu düşünüldüğünde katılımcıların puanları ortalama seviyede olduğu yorumunda bulunulabilir.

3.1.2. Değişkenler Arası Korelasyon Analizi Sonuçları

Araştırma hipotezleri doğrultusunda değişkenler arası ilişkilerin incelenmesi için Pearson ikili korelasyon analizi yapılmıştır.

Yapılan analiz neticesinde, güvenli bağlanmanın toplam benlik algısı ile pozitif yönlü anlamlı bir ilişkisi olduğu bulunmuştur, r=.213, p<.001. Güvenli bağlanmanın, benlik algısı alt boyutlarıyla olan ilişkisi incelendiğinde güvenli bağlanmanın benlik algısının tüm alt boyutlarıyla pozitif yönlü anlamlı bir ilişkisinin olduğu bulunmuştur.

Güvenli bağlanma ve akademik benlik alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.125, p=.001. Güvenli bağlanma ve sosyal onay alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.151, p<.001. Güvenli bağlanma ve atletik benlik alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.101, p=.009. Güvenli bağlanma ve fiziksel benlik alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.105, p=.006. Güvenli bağlanma ve davranıştan hoşnut olma alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.113, p=.003. Güvenli bağlanma ve bütünsel öz değer alt boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.106, p=.005.

Güvenli bağlanma ile mükemmelliyetçi tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır, r=.062, p=.117.

Toplam benlik algısı ile toplam mükemmelliyetçilik puanları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.173, p<.001. Akademik benlik ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.141, p<.001. Sosyal onay ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur, r=.178, p<.001.

Tablo 3.1.2.1. Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Tutumu Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları

Tablo 5

Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik İlişkisi

	Güvenli Bağlanma	**Akademik Benlik**	**Sosyal Onay**	**Atletik Benlik**	**Fiziksel Benlik**	**Davranıştan Hoşnut Olma**	**Bütünsel Öz Değer**	**Toplam Benlik Algısı**	**Kendine Yönelik Mük.**	**Sosyal Kaynaklı Mük.**	**Toplam Mük.**
Güvenli Bağlanma	1	.125**	.151**	.101**	.105**	.113**	.106**	.213**	.071	.059	.062
Akademik Benlik		1	.103**	.152**	.164**	.105**	.161**	.507**	.030	.141**	.114**
Sosyal Onay			1	.219**	.246**	.216**	.097*	.630**	.161**	.178**	.197**
Atletik Benlik				1	.181**	.151**	.157**	.545**	.070	.145**	.118**
Fiziksel Benlik					1	.193**	.011	.593**	.078*	.063	.082*
Davranıştan Hoşnut Olma						1	.104**	.540**	.044	.072	.074
Bütünsel Öz Değer							1	.452**	-.099**	.032	-.027
Toplam Benlik Algısı								1	.096*	.186**	.173**
Kendine Yönelik Mük.									1	.433**	.798**
Sosyal Kaynaklı Mük.										1	.888**
Toplam Mük.											1

*p < .05, **p < .01

Atletik benlik ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasındaki korelasyon değerleri, *r*=.145, *p*<.001 bulunmuştur. Bahsi geçen analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

3.1.3 Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Cinsiyete Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Cinsiyet ile güvenli bağlanma arasındaki ilişkiye bakıldığında, kız öğrencilerin (*Ort* = 35.43, *ss* = 3.62) güvenli bağlanma puan ortalamaları ile erkek öğrencilerin (*Ort* = 35.35, *ss* = 4.23) güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır, *t* (685) = .267, *p* = .790. Kız öğrencilerin güvenli bağlanma puanlarının, erkek öğrencilerin puanlarından .08 puan farkla daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonucu tablo 6'da gösterilmektedir.

Tablo 3.1.3.1. Cinsiyetin Güvenli Bağlanma Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 6

Cinsiyetin Güvenli Bağlanma Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

	Güvenli Bağlanma	**n**	**Ort.**	**ss.**	**t**	**P**
Cinsiyet	Kız	379	35.43	3.62	.262	.790
	Erkek	308	35.35	4.23		

*p < .05

Cinsiyet ile benlik algısı arasındaki ilişkiye bakıldığında, kız öğrencilerin (*Ort* = 15.03, *ss* = 2.024) puan ortalamaları ile erkek öğrencilerin (*Ort* = 14.35, *ss* = 2.091) atletik benlik algısı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, *t* (697) = 4.389, *p* < .001. Kız öğrencilerin (*Ort* = 14.36, *ss* = 2.095) puan ortalamaları ile erkek öğrencilerin (*Ort* = 13.83, *ss* = 2.449) benlik algısının davranıştan hoşnut olma alt boyut puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, *t* (625,227) = 3.029 , *p* = .003. Kız öğrencilerin (*Ort* = 87.57, *ss* = 7.112) puan ortalamaları ile erkek öğrencilerin (*Ort* = 86.04, *ss* = 8.174) toplam benlik algısı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, *t* (587,084) = 2.527 , *p* = .012. Kız öğrencilerin benlik algısı puanlarının,

erkek öğrencilerin puanlarından ortalama .11 puan farkla daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonucu tablo 7'de gösterilmektedir.

Tablo 3.1.3.2. Cinsiyetin Benlik Algısı Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 7

Cinsiyetin Benlik Algısı Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	**n**	**Ort.**	**ss.**	**t**	**P**
Atletik Benlik Algısı	Kız	381	15.03	2.024	4.389	.000
	Erkek	318	14.35	2.091		
Davranıştan Hoşnut Olma	Kız	380	14.36	2.095	3.029	.003
	Erkek	317	13.83	2.449		
Toplam Benlik Algısı	Kız	358	87.57	7.112	2.527	.012
	Erkek	295	86.04	8.174		

*p < .05

Cinsiyet ile mükemmelliyetçilik arasındaki ilişkiye bakıldığında, kız öğrencilerin (*Ort* = 19.53, *ss* = 6.296) puan ortalamaları ile erkek öğrencilerin (*Ort* = 20.64, *ss* = 6.417) kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, *t* (689) = -2.276, *p* = .023. Kız öğrencilerin (*Ort* = 23.70, *ss* = 8.702) puan ortalamaları ile erkek öğrencilerin (*Ort* = 21.09, *ss* = 7.750) soysal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, *t* (650,246) = 4.047, *p* < .001. Erkek öğrencilerin kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanlarının, kız öğrencilerinkine göre 1.11 puan farkla daha yüksek olduğu ve kız öğrencilerin sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanlarının erkek öğrencilerinkine göre 1.8 puan farkla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Analiz sonucu tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo 3.1.3.3. Cinsiyetin Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 8

Cinsiyetin Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

	Cinsiyet	**n**	**Ort.**	**ss.**	**t**	**P**
Kendine Yönelik Mükemmelliyetçilik	Kız	377	19.53	6.296	-2.276	.023
	Erkek	314	20.64	6.417		
Sosyal Kaynaklı Mükemmelliyetçilik	Kız	357	23.70	8.702	4.047	.000
	Erkek	298	21.09	7.750		

*p < .05

3.1.4 Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Okul Türüne Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Okul türü ile güvenli bağlanma arasındaki ilişkiye bakıldığında, devlet okulunda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 35.37, *ss* = 3.73) güvenli bağlanma puan ortalamaları ile özel okulda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 35.47, *ss* = 4.40) güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır, *t* (685) = -.304, *p* = .762. Devlet okulunda okuyan öğrencilerin güvenli bağlanma puanlarının, özel okulda okuyan öğrencilerin puanlarından .1 puan farkla daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonucu tablo 9'da gösterilmektedir.

Tablo 3.1.4.1. Okul Türünün Güvenli Bağlanma Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 9

Okul Türünün Güvenli Bağlanma Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

	Okul Türü	**n**	**Ort.**	**ss.**	**t**	**P**
Güvenli Bağlanma	Devlet	517	35.37	3.73	-.304	.762
	Özel	170	35.47	4.40		

*p < .05

Okul türü ile benlik algısı arasındaki ilişkiye bakıldığında, devlet okulunda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 87.22, *ss* = 7.63) toplam benlik algısı puan ortalamaları ile özel okulda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 85.85, *ss* = 7.58) toplam benlik algısı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, *t* (651) = 1.987, *p* = .047. Devlet okulunda okuyan öğrencilerin benlik algısı puanlarının, özel okulda okuyan öğrencilerin puanlarından 1.37 puan farkla daha yüksek olduğu görülmektedir. Benlik algısı alt ölçeklerinde okul türüne göre anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Analiz sonucu tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 3.1.4.2. Okul Türünün Benlik Algısı Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 10

Okul Türünün Benlik Algısı Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

	Okul Türü	**n**	**Ort.**	**ss.**	**t**	**P**
Benlik Algısı Toplam	Devlet	489	87.22	7.63	1.987	.047
	Özel	164	85.85	7.85		

*p < .05

Okul türü ile mükemmelliyetçi tutum arasındaki ilişkiye bakıldığında, devlet okulunda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 19.44, *ss* = 6.24) kendine yönelik mükemmelliyetçilik puan ortalamaları ile özel okulda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 21.86, *ss* = 6.43) kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, *t* (689) = 4.357, *p* < .001. Özel okulda okuyan öğrencilerin kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanları, devlet okulunda okuyan öğrencilerin puanlarından 2.42 puan farkla daha yüksek olduğu görülmektedir.

Okul türü ile mükemmelliyetçi tutum arasındaki ilişkiye bakıldığında, devlet okulunda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 21.61, *ss* = 7.92) sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puan ortalamaları ile özel okulda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 25.33, *ss* = 9.13) sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, *t* (236.756) = -4.592, *p* < .001. Özel okulda okuyan öğrencilerin sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları, devlet okulunda okuyan öğrencilerin

puanlarından 3.72 puan farkla daha yüksek olduğu görülmektedir. Analiz sonucu tablo 11'de gösterilmektedir.

Tablo 3.1.4.3. Okul Türünün Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 11

Okul Türünün Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

	Okul Türü	**n**	**Ort.**	**ss.**	**t**	**P**
Kendine Yönelik Mükemmelliyetçilik	Devlet	522	19.44	6.24	-4.357	.000
	Özel	169	21.86	6.43		
Sosyal Kaynaklı Mükemmelliyetçilik	Devlet	497	21.61	7.92	-4.592	.000
	Özel	158	25.33	9.13		

*p < .05

3.1.5. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Okulların Bulundukları İlçelere Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Okulların bulundukları ilçelerin güvenli bağlanma ile benlik algısı puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Okulların bulundukları ilçelerin mükemmelliyetçilik ile aralarındaki ilişki incelendiğinde, düşük sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerdeki okullarda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 44.85, *ss* = 13.86) toplam mükemmelliyetçilik puan ortalamaları ile yüksek sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerde okuyan öğrencilerin (*Ort* = 41.65, *ss* = 11.96) toplam mükemmelliyetçilik puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, t (251.139) = 2.64, p = .009. Yüksek sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerde okuyan öğrencilerin mükemmelliyetçilik puanlarının, düşük sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerde okuyan öğrencilerin puanlarından 3.2 puan farkla daha yüksek olduğu görülmektedir. Mükemmelliyetçilik alt ölçekleri de incelendiğinde ilçelere göre anlamlı fark bulunmuştur. Analiz sonucu tablo 12'de gösterilmektedir. Düşük sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerdeki okullarda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 19.63, *ss*

= 6.24) kendine yönelik mükemmelliyetçilik puan ortalamaları ile yüksek sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerde okuyan öğrencilerin (*Ort* = 21.16, *ss* = 6.60) kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, *t* (304.098) = 2.72, *p* = .007. Düşük sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerdeki okullarda okuyan öğrencilerin (*Ort* = 21.99, *ss* = 8.01) sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puan ortalamaları ile yüksek sosyoekonomik düzeye sahip ilçelerde okuyan öğrencilerin (*Ort* = 24,00 *ss* = 9.19) sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, *t* (264.610) = 2.52, *p* = .012.

Tablo 3.1.5.1. Okulların Bulundukları İlçelerin Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 12

Okulların Bulundukları İlçelerin Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

	İlçe Türü	**n**	**Ort.**	**ss.**	**t**	**P**
Kendine Yönelik Mükemmelliyetçilik	Yüksek sosyoekonomik seviye	182	21.16	6.60	2.795	.005
	Düşük sosyoekonomik seviye	509	19.63	6.24		
Sosyal Kaynaklı Mükemmelliyetçilik	Yüksek sosyoekonomik seviye	170	24.00	9.19	2.526	.012
	Düşük sosyoekonomik seviye	485	21.99	8.01		
Toplam Mükemmelliyetçilik	Yüksek sosyoekonomik seviye	164	44.85	13.86	2.640	.009
	Düşük sosyoekonomik seviye	479	41.65	11.96		

*p < .05

3.1.6. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Kardeş Sayısı ve Katılımcının Ailedeki Kaçıncı Çocuk Oluşuna Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Yapılan korelasyon analizi sonucunda kardeş sayısı ile güvenli bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Katılımcının kaçıncı çocuk oluşuna göre güvenli bağlanma ile aralarındaki ilişki incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur, t = -.098, p = .010. Analiz sonucu tablo 13'te gösterilmektedir.

Tablo 3.1.6.1. Kardeş Sayısı ve Katılımcının Ailedeki Kaçıncı Çocuk Oluşuna Bağlı Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 13

Kardeş Sayısı ve Kaçıncı Kardeş Oluşunun Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Korelasyon Analizi Sonuçları

	Kardeş Sayısı	**Kaçıncı Kardeş**
Güvenli Bağlanma	-.032	-.098*
Benlik Algısı	-.026	-.019
Mükemmelliyetçilik	-.092	-.039

*p < .05, **p < .01

3.1.7. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Ailenin Ekonomik Durumuna Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Aile ekonomik durumu ile değişkenlerin arasındaki ilişkinin karşılaştırılması için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre ailenin ekonomik durumu ile güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, $F(2, 684) = 1.038$, p = .355. Aile ekonomik durumu ile sırasıyla toplam benlik algısı, kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur, $F(2, 650) = 5.334$, p = .005, , $F(2, 688) = 5.020$, p = .007, $F(2, 652) = 3.755$, p = .024. Analiz sonuçları tablo 14'te gösterilmektedir.

Tablo 3.1.7.1. Ailenin Ekonomik Durumunun Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 14

Ailenin Ekonomik Durumunun Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Varyans Analizi Sonuçları

	Aile Ekonomik Durum	**n**	**Ort.**	**ss.**	**F**	**P**
	Çok iyi	128	85.27	8.934	5.344	.005*
Toplam Benlik	İyi	337	87.73	6.711		
Algısı	Orta ve altı	188	86.44	8.077		
	Çok İyi	138	18.82	6.387	5.020	.007*
Kendine Yönelik	İyi	357	20.72	6.329		
Mükemmelliyetçilik	Orta ve altı	196	19.63	6.304		
	Çok İyi	134	21.70	8.233	3.755	.024*
Sosyal Kaynaklı	İyi	338	23.37	8.551		
Mükemmelliyetçilik	Orta ve altı	184	21.51	8.023		

*p < .05, **p < .01

3.1.8. Ölçeklerden Elde Edilen Puanların Anne Eğitim Seviyesine Göre Farklılıklarının İncelenmesi

Anne eğitim seviyesi ile değişkenlerin arasındaki ilişkinin karşılaştırılması için ANOVA yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre anne eğitim seviyesi ile güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, $F(3, 676) = .189$, $p = .904$.

Analiz sonuçlarına göre benlik alanlarından sadece atletik benlik alt boyutu ile anne eğitim seviyesi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, $F(3, 686) = 3.362$, $p = .018$. Eğitim seviyesi düştükçe atletik benlik algısının arttığı bulunmuştur.

Anne eğitim seviyesi ile sırasıyla kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur, $F(3, 678) = 4.270$, $p = .005$, $F(3, 643) = 6.222$, $p < .001$. Eğitim seviyesi arttıkça mükemmelliyetçiliğin arttığı bulunmuştur. Analiz sonucu tablo 15'te gösterilmektedir.

Tablo 3.1.8.1. Anne Eğitim Seviyesinin Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Tablo 15

Anne Eğitim Seviyesinin Güvenli Bağlanma, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Değişkenlerine Göre Karşılaştırılmasına Yönelik Yapılan Varyans Analizi Sonuçları

	Anne Eğitim Seviyesi	**n**	**Ort.**	**ss.**	**F**	**P**
Güvenli Bağlanma	Üniversite mezunu ve üstü	184	35.45	4.439	.189	.904
	Lise Mezunu	177	35.48	3.496		
	Ortaokul Mezunu	153	35.20	3.676		
	İlkokul Mezunu ve Altı	166	35.51	3.925		
Atletik Benlik Algısı	Üniversite mezunu ve üstü	172	14.72	2.102	3.362	.018*
	Lise Mezunu	171	14.35	2.001		
	Ortaokul Mezunu	153	15.03	2.036		
	İlkokul Mezunu ve Altı	149	14.86	2.143		
Kendine Yönelik Mükemmelliyetçilik	Üniversite mezunu ve üstü	187	21.44	6.609	4.270	.005*
	Lise Mezunu	174	19.72	6.121		
	Ortaokul Mezunu	155	19.68	6.025		
	İlkokul Mezunu ve Altı	166	19.23	6.532		
Sosyal Kaynaklı Mükemmelliyetçilik	Üniversite mezunu ve üstü	179	24.76	9.476	6.222	.000**
	Lise Mezunu	170	22.40	7.890		
	Ortaokul Mezunu	146	21.36	7.791		
	İlkokul Mezunu ve Altı	152	21.42	7.596		

*p < .05, **p < .01

3.1.9. Ebeveyn Birlikteliğinin/Ayrılığının Güvenli Bağlanma ile İlişkisinin İncelenmesi

Ebeveyn birlikteliğinin/ayrılığının güvenli bağlanma puanları ile ilişkisi incelenememiştir. Değişkenlerin frekanslarına bakıldığında ebeveynleri ayrı olanlar ebeveynleri birlikte olanların onda birinden az olduğu için analiz yapılamamıştır.

3.1.10. Küçüklükte Bakım Veren Kişinin Farklılığına Göre Güvenli Bağlanma ile İlişkisinin İncelenmesi

Küçüklükte bakım veren kişinin farklılığına göre güvenli bağlanma puanları arasındaki ilişkinin incelendiği t testi analiz sonucuna göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, t (108.446) = -.613, p = .541.

3.2. Yorumlar

Bu araştırmada bağlanma stillerinden güvenli bağlanmanın orta çocukluk dönemindeki çocukların benlik algıları ve mükemmelliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Değişkenlerin birbirleri arasındaki ilişkileri incelenmiştir. Ek olarak güvenli bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçilik, katılımcıların cinsiyet, okul türü, okulların bulundukları ilçeler, kardeş sayısı, kaçıncı çocuk olduğu, anne eğitim seviyesi ve küçüklükte bakım veren kişinin farklılığı gibi demografik bilgilere göre incelenmiştir. Bu bölümde araştırma sorularına yönelik yapılmış olan istatistiksel analizlerin sonuçları konuyla ilgili alanyazın incelenerek yorumlanmıştır.

3.2.1. Bağlanma Stilleri, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçilik Arasındaki Araştırma Bulgularının Yorumlanması

Bu araştırmada güvenli bağlanma ile benlik algısı arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan korelasyonel analizler neticesinde, güvenli bağlanmanın benlik alanlarının tüm alt boyutları (akademik, fiziksel, atletik, sosyal onay, görünümden memnun olma, bütünsel öz değer) ile yüksek pozitif ilişki içerisinde olduğu bulunmuştur. Güvenli bağlanma düzeyi arttıkça benlik alanlarındaki olumlu düşünceler de artmaktadır. Alanyazın incelendiğinde mevcut çalışma bulgularıyla benzer sonuçların bulunduğu görülmüştür (Sümer & Şendağ, 2009; Kırımer ve ark., 2014; Passanisi ve ark., 2015; Rosen, 2016). Bağlanma ve benlik algısı gelişiminin doğumdan itibaren başladığı bilinmektedir. Bu iki kavram bakım verenin ilgisi, davranışları, söylemleri, sevgisi ve iletişimi gibi olgular ile birlikte iç içedirler. Çocuk, bakım verenden dozunda ve zamanında ilgi ve sevgi gördükçe, bu ilgi ve sevgi devamlı ve tutarlı oldukça güvenli bağlanma geliştirmektedir. Çocuğun ileriki yaşlarında kendisiyle ilgili düşünceleri çoğunlukla bakım vereninin düşünceleriyle paralel olmaktadır (Sümer ve Güngör, 1999). Bakım verenden alınan yetersiz ilgi, değer verilmeme hissi, iletişim kopuklukları ileriki yaşamda çocuğun kişiliğini ve benlik algısını olumsuz yönde etkileyecektir

(Cooper, Shaver & Collins, 1999). Güvenli bağlanma ilişkisi neticesinde ortaya çıkan çıkan içsel çalışan modellerden kendilik modeline göre kişi kendini daha değerli ve başkaları tarafından sevilmeye değer görmektedir.

Güvenli bağlanma ile mükemmelliyetçilik arasındaki ilişkinin incelendiği analiz sonuçlarına göre anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Alanyazın incelendiğinde Çelik ve ark. (2017)'nın yaptıkları çalışmada güvenli bağlanma ile mükemmelliyetçilik arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu görülmektedir. Rice ve Mirzadeh (2000) de üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmalarında bağlanma tarzları ile mükemmelliyetçilik arasında anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Alanyazında mevcut çalışmaya zıt şekilde bulguları olan çalışmalar görmek mümkündür (Frost et al., 1991; Flett et al., 2001; Besharat ve ark., 2007).

Benlik algısı ve mükemmelliyetçilik arasındaki ilişkinin incelendiği korelasyon analizin sonuçlarına göre akademik yeterlik, sosyal onay, atletik benlik ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sosyal onay, fiziksel görünüm ve bütünsel öz değer alt boyutları ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ek olarak toplam benlik algısı puanları ile toplam mükemmelliyetçilik puanları arasında da anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Genel olarak mükemmelliyetçi çocukların olumlu benlik algısına sahip olduğu bulunmuştur. Başkaları tarafından kabul görme ihtiyacı ile ortaya çıkan mükemmelliyetçilik, kişinin benlik alanlarıyla ilgili düşüncelerini de etkilemektedir. Alanyazına bakıldığında mevcut çalışma bulgularını destekleyen araştırmalar (Tofaha & Ramoni, 2010; Ashby & Rice, 2002; Accordino et al., 2000; Dixon et al., 2004) olduğu kadar desteklemeyen çalışmalar (Flett ve ark., 1991; Stoeber, 2015; Powers ve ark., 2005) da bulunmaktadır.

3.2.2. Bağlanma Stilleri, Benlik Algısı ve Mükemmelliyetçiliğin Demografik Değişkenlere Göre Yorumlanması

Cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonuçlarına göre güvenli bağlanma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ölçeklerden alınan puan ortalamaları incelendiğinde kızların ölçeklerden aldıkları puanlar erkeklerinkine göre daha yüksektir fakat bu fark anlamlı düzeyde değildir. Alanyazın incelendiğinde güvenli bağlanmanın cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı bulgusu elde edilen çalışmalarla

(Sümer & Şendağ, 2009; Göçener, 2010; Kaya, 2017) mevcut çalışma bulgularının tutarlı olduğu görülmüştür. Bağlanma ve cinsiyet arasında anlamlı ilişki bulunmuş çalışmalar da alanyazında mevcuttur (Bartholomew & Horowitz, 1991)

Cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonuçlarına göre atletik yeterlik, davranıştan hoşnut olma ve toplam benlik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kız öğrencilerin daha yüksek puanlar aldıkları görülmüştür. Alanyazın incelendiğinde mevcut çalışma bulgularıyla tutarlı olan çalışmalar (Özkan, 1994; Halıcı, 2005; Sümer & Şendağ, 2009; Kılıçaslan, 2012) bulunmasına karşın cinsiyet ve benlik algısı arasında anlamlı ilişki bulunmayan çalışmalar daha fazladır.

Cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonuçlarına göre kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kendine yönelik mükemmelliyetçilikte kız öğrencilerin puanları yüksekken, sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilikte erkek öğrencilerin puanları yüksek bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde çalışma konusuyla ilgili karşıt bulguların olduğu görülmüştür. Cırcır (2006), Başer (2007), Kramer (1988), Benk (2006) ve Mısırlı Taşdemir (2003)'in çalışma bulgularına göre mükemmelliyetçiliğin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılığının olduğu görülmektedir. Buna karşın Çalıkoğlu (2009), Rice ve ark. (2007), Sapmaz (2006) ve Köroğlu'nun (2008) çalışma bulgularına göre mükemmelliyetçilik düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Türk toplumunda kız ve erkek çocuklara yönelik beklentilerin farklı olması (Kahraman, 2010) cinsiyet değişkinine göre incelenen benlik algısı ve mükemmelliyetçilik puanlarının farklı olmasını açıklayabilir. Güngör Aytar (2015), kız olmanın çevreden gelen düşüncelere, isteklere karşı davranışlarını değiştirip daha iyi hale getirmede önemli bir etken olduğu bilgisini vermiştir.

Okul türüne göre yapılan t testi analiz sonuçlarına göre güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Okul türünün toplam benlik algısı puanı dışında benlik algısı alt boyutlarından hiçbiriyle anlamlı bir ilişkisi bulunmamıştır. Devlet okulunda okuyan öğrencilerin toplam benlik algısı puanlarının, özel okulda okuyan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Okul türü ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, özel okulda okuyan öğrencilerin kendine yönelik

mükemmelliyetçilik puanları, devlet okulunda okuyan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Okul türü ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları arasında pozitif yönlü anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, özel okulda okuyan öğrencilerin sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanlarının, devlet okulunda okuyan öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde okul türünün (devlet/özel) bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçilik ile ilişkisinin daha önce araştırılmadığı görülmüştür. Özel okullar bilindiği üzere devlet okullarından çok daha az sayıda öğrenci almaktadır (Resmi Gazete, 2012). Özel okulların bir kısmında da başarıya göre öğrenci kabulü olunduğu bilinmektedir (örneğin İelev Okulları, İstek Okulları, Bilfen Koleji gibi). Özel okullardaki deneme sınavlarının fazlalığı, okul içi başarı puanı sıralamaları gibi etmenler göz önüne alındığında daha fazla başarılı öğrenci arasından sıyrılmak ve kendisini gösterebilmek için öğrencilerin mükemmel olma eğiliminde oldukları düşünülmektedir.

Okulların bulundukları ilçeler düşük ve yüksek sosyoekonomik seviye şeklinde kodlanıp analiz yapıldığında, ilçelere göre okullardaki öğrencilerin puanları kendine yönelik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik dışında diğer araştırma değişkenleriyle anlamlı bir farklılıklarının olmadığı bulunmuştur. Yüksek sosyoekonomik seviyeye sahip ilçelerdeki okullara giden öğrencilerin mükemmelliyetçilik puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde İstanbul ili için ilçe karşılaştırması yapan bir çalışma bulunamamıştır.

Yapılan korelasyon analizi sonucunda kardeş sayısı ile güvenli bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Alanyazın incelendiğinde mevcut çalışmayla benzer sonuçların bulunduğu görülmüştür (Seven, 2006; Shafiq, 2010; Evirgen Geniş, 2017; Çağatay, 2014). Bu araştırma sonuçlarına ters olarak Çelik ve arkadaşları (2017) güvenli bağlanma puanlarının kardeş sayısıyla istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığının olduğunu belirtmişlerdir. Kardeş sayısının benlik algısıyla ilişkisinin incelendiği çalışmada kardeşe sahip olmamanın benlik algısını olumlu şekilde etkilediği bulunmuştur (Rosenberg, 1965). Mükemmelliyetçilik ile ilgili alanyazın tarandığında mevcut çalışmayla benzerlik gösteren Çelik ve arkadaşlarının (2017) araştırmasında kardeşi olanlar ve olmayanların mükemmelliyetçilik puanlarının karşılaştırması sonucunda anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur.

Katılımcının kaçıncı çocuk oluşuna göre güvenli bağlanma ile aralarındaki ilişkinin incelendiği korelasyon analizinin bulgularına göre negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgulara göre ilk çocuk son çocuğa göre daha güvenli bağlanma göstermektedir. Mevcut araştırma bulgularını destekler nitelikte, Çelik ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında ilk çocukların diğer çocuklara oranla güvenli bağlanma puanlarının olumlu ve anlamlı şekilde farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Ailedeki çocuk sayısı arttıkça otomatikman ilgi ve kaynaklar o kişiler arasında bölünmektedir. Ailedeki ilk çocukların bakım verenden daha fazla ilgi aldıkları varsayıldığında güvenli bağlanma puanlarının yüksek olması beklenmektedir.

Analiz sonuçlarına göre ailenin ekonomik durumu ile güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Aile ekonomik durumu ile toplam benlik algısı, kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları incelendiğinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alanyazında mevcut çalışma sonuçlarını destekleyen bulgular mevcuttur. Ercan (2005) çalışmasında geliri yüksek olan ailelerin çocuklarının daha yüksek benlik algısı puanları elde ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde gelir düzeylerine göre benlik algısı puanlarında anlamlı farklılıklar bulan başka araştırmacılar da olmuştur (Yüksekkaya, 1995; Güven, 1993; Haktanır & Baran, 1998). Aklın ve arkadaşları (1992), mevcut çalışma bulgularına ters düşen sonuçlar elde ettikleri çalışmalarında gelir seviyesine göre benlik algısı puanlarında farklılık olmadığını belirtmişlerdir. Camadan'ın (2009) çalışmasında mevcut araştırma sonuçlarıyla tutarlı olarak mükemmelliyetçilik ile ekonomik durum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ekonomik seviye arttıkça mükemmelliyetçiliğin de artması, sahip olunan imkanların yüksek hedef ve istekleri gerçekleştirmede kullanılabilir olmasıyla açıklanabilir.

Araştırma analiz sonuçlarına göre anne eğitim seviyesi ile güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Benlik alanlarından sadece atletik benlik alt boyutu ile anne eğitim seviyesi arasında pozitif yönlü anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik ile anne eğitim seviyesi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Varlı (1999) çalışmasında, olumlu benlik algısının anne ve babanın eğitim seviyesi ile ilişkili olduğu bulgusunu edinmiştir. Eğitim seviyesi yükseldikçe ebeveyn davranışlarının daha olumlu olması beklense de, bakım verenin ulaştığı eğitim seviyesi,

başarı ya da mesleğe çocuğunun da erişmesini istemesi sebebiyle hep en iyi olması yönünde koruyucu tutum ve davranışlar sergileme ile açıklanabilir (Aydoğdu & Dilekmen, 2016).

Küçüklükte bakım veren kişinin farklılığına göre güvenli bağlanma puanları arasındaki ilişkinin incelendiği t testi analiz sonucuna göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Anlamlı ilişki bulunamamasının nedeni olarak örneklemin sadece %14.5'inin küçüklükte bakım veren kişinin anne dışında birileri olması gösterilebilir.

BÖLÜM 4. SONUÇ

Bu bölüm sırasıyla, araştırma ve bulgularının özeti, bulguların yorumlanması sonucunda alana sağlayabileceği katkıları içeren yargı ve son olarak araştırma konusu ile ilgili gelecek çalışmalara sunulabilecek öneriler kısımlarından oluşacaktır.

4.1. Özet

Bu araştırmada ilk olarak orta çocuklukta güvenli bağlanma tarzı ile benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum arasındaki ilişki incelenmiştir. Güvenli bağlanmanın benlik algısı ve mükemmelliyetçilik alt boyutlarıyla olan ilişkisi araştırılmıştır. İkinci olarak benlik algısı boyutları ile mükemmelliyetçilik alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiştir. En son olarak araştırma güvenli bağlanma, benlik algısı alt boyutları ve mükemmelliyetçi alt boyutlarının demografik değişkenler açısından farklılıkları araştırılmıştır.

Araştırma sonuçları, güvenli bağlanmanın benlik algısı alt boyutlarının akademik yeterlik, sosyal onay, fiziksel görünüm, atletik yeterlik, davranıştan hoşnut olma ve bütünsel öz değer alanları ile pozitif yönlü bir ilişki olduğunu göstermektedir. Güvenli bağlanma ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

Akademik yeterlik, sosyal onay ve atletik benlik ile sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Sosyal onay, fiziksel görünüm ve bütünsel öz değer alt boyutları ile kendine yönelik mükemmelliyetçilik arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ek olarak toplam benlik algısı puanları ile toplam mükemmelliyetçilik puanları arasında da anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırma sonuçları mükemmelliyetçiliğin olumlu benlik algısı geliştirmede bir etkisinin bulunduğunu göstermektedir.

Demografik değişkenler incelendiğinde, güvenli bağlanma ile cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kız öğrencilerin atletik yeterlik, davranıştan hoşnut olma ve toplam benlik puanlarının erkek öğrencilerinkine göre anlamlı şekilde yüksek olduğu bulunmuştur. Kendine yönelik mükemmelliyetçilikte kız öğrencilerin puanları anlamlı şekilde yüksekken, sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilikte erkek öğrencilerin puanları anlamlı şekilde yüksek bulunmuştur.

Okul türü ile güvenli bağlanma arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Devlet okulunda okuyan öğrencilerin toplam benlik algısı puanlarının, özel okulda okuyan öğrencilerin puanlarından anlamlı şekilde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Özel okulda okuyan öğrencilerin kendine yönelik mükemmelliyetçilik puanlarının, devlet okulunda okuyan öğrencilerin puanlarından anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir. Özel okulda okuyan öğrencilerin sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanlarının, devlet okulunda okuyan öğrencilerin puanlarından anlamlı şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir. İlçelere göre okullardaki öğrencilerin puanları kendine yönelik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik dışında diğer araştırma değişkenleriyle anlamlı bir ilişki içerisinde olmadıkları bulunmuştur. Yüksek sosyoekonomik seviyeye sahip ilçelerdeki okullara giden öğrencilerin mükemmelliyetçilik puanlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Kardeş sayısı ile güvenli bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçi tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Doğum sırasına göre ilk çocuğun son çocuğa göre anlamlı düzeyde daha fazla güvenli bağlandığı bulunmuştur.

Ailenin ekonomik durumu ile güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Aile ekonomik durumu ile toplam benlik algısı, kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik puanları incelendiğinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anne eğitim seviyesi ile güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Benlik alanlarından sadece atletik benlik alt boyutu ile anne eğitim seviyesi arasında pozitif yönlü anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kendine yönelik mükemmelliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmelliyetçilik ile anne eğitim seviyesi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Küçüklükte anneden bakım alma ile güvenli bağlanma puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

4.2. Yargı

Araştırma ana hipotezine göre güvenli bağlanma, benlik algısı ve mükemmelliyetçilik arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde

güvenli bağlanmanın olumlu benlik algısıyla ilişkisinin olduğu bulunurken, mükemmelliyetçilik ile anlamlı bir ilişkisinin olmadığı görülmüştür.

Mevcut çalışma bulgularına göre güvenli bağlanma ile olumlu benlik algısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Erken dönem bağlanma örüntülerinin çocukların ileriki yaşamlarında benlikleriyle ilgili algılarına etkisinin ne kadar önemli olduğu görülmektedir. Alanyazın incelendiğinde özellikle orta çocukluk döneminin araştırma konusu olarak daha az tercih edildiği görülmüştür, bu sebeple mevcut çalışma bulgularının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma sonuçları mükemmelliyetçilik ile olumlu benlik algısı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu göstermektedir. Alanyazın incelendiğinde, mükemmelliyetçilik kavramının genellikle olumsuz nitelikte kullanıldığı göz önüne alındığında, mevcut çalışma bulgularının mükemmelliyetçi kişilik özelliğinin kişinin hayatını zorlamasının yanı sıra kişinin hedeflerine ulaşma, başarılı olma, kendini geliştirme ve memnuniyet duyma gibi durumlarda faydasının olduğunu göstermektedir.

4.3. Öneriler

Araştırmanın sınıf ortamında katılımcıların arkadaşları ile beraber birbirlerinin cevaplarını görebilecekleri şekilde anket yöntemiyle yapılması, araştırmanın sınırlılıklarındandır. Öğrenciler arkadaşlarıyla kendi cevaplarını kıyaslayıp daha farklı cevaplar vermiş olabilirler. Sonraki çalışmalarda birebir veya çok daha az sayıda katılımcıyla birlikte ölçekler verilebilir ya da görüşme tekniği uygulanabilir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerden Kerns Güvenli Bağlanma Ölçeği, bağlanmanın sadece tek bir boyutunu ölçmektedir. Gelecek çalışmalarda kaygılı-kararsız ve kaçıngan bağlanma türleri de araştırmaya katılıp daha detaylı sonuçlar elde edilebilir. Ek olarak araştırma sadece anneye bağlanmayı araştırmıştır. İlerleyen çalışmalarda anne ve babaya bağlanma birlikte çalışılabilir.

Bu araştırma 10-12 yaş arasındaki çocuklarla yapılmıştır. İleriki çalışmalarda farklı yaş grupları incelenebilir.

Araştırma İstanbul ili ile sınırlı olduğundan gelecek çalışmalarda örneklem grubu olarak başka şehirler tercih edilebilir.

EK'LER

EK 1

Demografik Bilgi Formu

Cinsiyet: Kız….. Erkek…...

Yaş: …….

Sınıf:…..

Okul adı: ……..

Senin dışında kaç kardeşin var? …….

Kardeşin varsa sırayla yaşlarını yazar mısın? …….

Ailenin ekonomik(para) durumu nasıl? Çok iyi ….. İyi… Orta… Kötü…

Ebeveynlerinin eğitim seviyeleri nedir? Anne: Üniversite Mezunu……
Lise Mezunu……..
Ortaokul Mezunu……...
İlkokul Mezunu……..
Okuryazar……..

Baba: Üniversite Mezunu…….
Lise Mezunu……...
Ortaokul Mezunu……...
İlkokul Mezunu…….
Okuryazar……..

Ebeveynlerin beraberler mi, boşandılar mı? ……..

Küçükken sana en çok kim baktı? Anne…..

(birden fazla seçenek işaretleyebilirsin) Baba…….
Anneanne-Babaanne……
Bakıcı-Dadı……..

Anaokulu ya da yuvaya gittin mi? Evet…… Hayır…..

EK 2

Kerns Güvenli Bağlama Ölçeği (Kern's Security Scale; KSS)

1.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar annelerine **kolayca güvenirler**.	**AMA**	Bazı çocuklar annelerine **güvenip güvenemeyecekleri konusunda emin değildirler.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

2.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar **yaptıkları her şeye annelerinin çok karıştığını düşünürler.**	**AMA**	Bazı çocuklar **kendi başlarına bir şeyler yapmalarına annelerinin izin verdiğini düşünürler.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

3.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar için annelerinin yardım Edeceğine inanmak **kolaydır**.	**AMA**	Bazı çocuklar için annelerinin yardım edeceğine inanmak **zordur.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

4.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar annelerinin onlarla yeterince zaman **geçirdiğini** düşünürler.	**AMA**	Bazı çocuklar annelerinin onlarla yeterince zaman **geçirmediğini** düşünürler.	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

5.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar annelerine ne düşündüklerini veya hissettiklerini söylemekten **pek hoşlanmazlar.**	**AMA**	Bazı çocuklar annelerine ne düşündüklerini veya hissettiklerini söylemekten **hoşlanırlar**.	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

6.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar her şeyde annelerine **ihtiyaç duymaz**.	**AMA**	Bazı çocuklar annelerine hemen hemen her şey için **ihtiyaç duyar.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

7.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar **"Keşke anneme daha yakın olabilseydim"** derler.	**AMA**	Bazı çocuklar **annelerine olan yakınlıklarıyla mutludurlar.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

8.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar **annelerinin onları gerçekten sevmediğinden** endişe duyarlar.	**AMA**	Bazı çocuklar **annelerinin onları sevdiğinden emindirler.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

9.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar annelerinin onları **anladığını** hissederler.	**AMA**	Bazı çocuklar annelerinin onları **anlamadığını** hissederler.	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

10.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar annelerinin onları terk etmeyeceğinden **Gerçekten emindirler.**	**AMA**	Bazı çocuklar annelerinin onları terk Edebileceğinden **bazen endişelenirler.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

11.

Bana çokbenziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar ihtiyaç Duyduklarında annelerinin **yanlarında olamayacağını düşünerek endişelenirler.**	**AMA**	Bazı çocuklar ihtiyaç Duyduklarında annelerinin **yanlarında olacağından emindirler.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

12.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar annelerinin kendilerini **dinlemediğini** düşünürler.	**AMA**	Bazı çocuklar annelerinin onları **gerçekten dinlediğini** düşünürler.	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

13.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar üzgün olduklarında annelerinin **yanına giderler.**	**AMA**	Bazı çocuklar üzgün Oldukların da annelerini n **yanına pek gitmezler.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

14.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar **"Keşke annem sorunlarımla daha çok ilgilense"** derler.	**AMA**	Bazı çocuklar **annelerinin onlara yeterince yardım ettiğini** düşünürler.	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

15.

Bana çok benziyor □	Bana biraz benziyor □	Bazı çocuklar anneleri etrafta olduğunda **kendilerini daha iyi hissederler.**	**AMA**	Bazı çocuklar anneleri etrafta olduğunda **kendilerini daha İyi hissetmezler.**	Bana biraz benziyor □	Bana çok benziyor □

EK 3

Çocuklar için Benlik Algısı Ölçeği

Ben Nasıl Biriyim?

Adı Soyadı : _____ Yaş: _____ Doğum Tarihi: _____
Gün Ay Yıl

☐ Kız ☐ Erkek Sınıf: _____

	Bana Tamamen Uygun	Bana Kısmen Uygun				Bana Kısmen Uygun	Bana Tamamen Uygun
			ÖRNEK CÜMLE				
(a)	☐	☐	Bazı çocuklar, boş zamanlarında dışarıda (sokakta) oynamayı tercih ederler	AMA	Diğer çocuklar, televizyon izlemeyi tercih ederler	☐	☐
1.	☐	☐	Bazı çocuklar, okul etkinliklerinde çok *iyi* olduklarını düşünürler	AMA	Diğer çocuklar, kendilerine verilen okul etkinliklerini yapıp yapamayacakları konusunda *endişelenirler.*	☐	☐
2.	☐	☐	Bazı çocuklar için arkadaşlık kurmak *zordur*	AMA	Diğer çocuklar için arkadaşlık kurmak oldukça *kolaydır.*	☐	☐
3.	☐	☐	Bazı çocuklar, her türlü sporu çok *iyi* yaparlar	AMA	Diğer çocuklar, konu spora gelince çok iyi olduklarını *düşünmezler.*	☐	☐
4.	☐	☐	Bazı çocuklar, görünüşlerinden *memnundurlar*	AMA	Diğer çocuklar, görünüşlerinden memnun *değillerdir.*	☐	☐
5.	☐	☐	Bazı çocuklar, davranış biçimlerinden çoğu zaman memnun *değillerdir*	AMA	Diğer çocuklar, davranış biçimlerinden genellikle *memnundurlar.*	☐	☐
6.	☐	☐	Bazı çocuklar, çoğu zaman kendilerinden memnun *değillerdir*	AMA	Diğer çocuklar, kendilerinden oldukça *memnundurlar.*	☐	☐
7.	☐	☐	Bazı çocuklar, *yaşıtları kadar akıllı* olduklarını düşünürler	AMA	Diğer çocuklar, yaşıtları kadar akıllı olduklarından emin değillerdir ve akıllı olup olmadıklarını *merak ederler.*	☐	☐

	Bana Tamamen Uygun	Bana Kısmen Uygun				Bana Kısmen Uygun	Bana Tamamen Uygun
8.	☐	☐	Bazı çocukların *çok sayıda* arkadaşı vardır	AMA	Diğer çocukların pek fazla arkadaşı *yoktur*.	☐	☐
9.	☐	☐	Bazı çocuklar, sporda çok daha iyi (başarılı) olabilmeyi isterler	AMA	Diğer çocuklar, sporda zaten yeterince iyi (başarılı) olduklarını düşünürler.	☐	☐
10.	☐	☐	Bazı çocuklar, boylarından ve kilolarından *memnundurlar*	AMA	Diğer çocuklar, boylarının veya kilolarının *farklı* olmasını isterler.	☐	☐
11.	☐	☐	Bazı çocuklar, genellikle *doğru* olan şeyleri yaparlar	AMA	Diğer çocuklar, çoğu zaman doğru olan şeyleri *yapmazlar*.	☐	☐
12.	☐	☐	Bazı çocuklar, sürdürdükleri yaşam biçiminden memnun *değillerdir*	AMA	Diğer çocuklar, sürdürdükleri yaşam biçiminden *memnundurlar*.	☐	☐
13.	☐	☐	Bazı çocuklar, okul etkinliklerini bitirmekte oldukça *yavaştırlar*	AMA	Diğer çocuklar, okul etkinliklerini *çok çabuk* bitirebilirler.	☐	☐
14.	☐	☐	Bazı çocuklar, daha çok arkadaşının olmasını isterler	AMA	Diğer çocukların zaten istedikleri kadar çok arkadaşı vardır.	☐	☐
15.	☐	☐	Bazı çocuklar, daha önce hiç denemedikleri yeni sporları hemen iyi yapabileceklerini düşünürler	AMA	Diğer çocuklar, daha önce hiç denemedikleri sporları iyi *yapamayacaklarından* çekinirler.	☐	☐
16.	☐	☐	Bazı çocuklar, vücutlarının *farklı* olmasını isterler	AMA	Diğer çocuklar, vücutlarını *olduğu gibi* severler.	☐	☐
17.	☐	☐	Bazı çocuklar, genellikle kendilerinden *beklendiği gibi* davranırlar	AMA	Diğer çocuklar, çoğu zaman kendilerinden beklendiği gibi *davranmazlar*.	☐	☐
18.	☐	☐	Bazı çocuklar, bir birey (kişi) olarak kendilerinden *memnundurlar*	AMA	Diğer çocuklar, çoğu zaman kendilerinden memnun *değillerdir*.	☐	☐
19.	☐	☐	Bazı çocuklar, öğrendikleri şeyleri çoğunlukla *unuturlar*	AMA	Diğer çocuklar, öğrendiklerini *kolayca* hatırlayabilirler.	☐	☐

	Bana Tamamen Uygun	Bana Kısmen Uygun				Bana Kısmen Uygun	Bana Tamamen Uygun
20.	☐	☐	Bazı çocuklar, yapacakları şeyleri her zaman *çok sayıda* arkadaşı ile birlikte yaparlar	AMA	Diğer çocuklar, yapacakları şeyleri genellikle *yalnız başlarına* yaparlar.	☐	☐
21.	☐	☐	Bazı çocuklar, sporda diğer yaşıtlarından *daha iyi* olduklarını düşünürler	AMA	Diğer çocuklar, yaşıtları kadar iyi oynayabileceklerini *düşünmezler.*	☐	☐
22.	☐	☐	Bazı çocuklar, fiziksel görünüşlerinin (nasıl göründüklerinin) *farklı* olmasını isterler	AMA	Diğer çocuklar, şu andaki fiziksel görünüşlerinden *memnundurlar.*	☐	☐
23.	☐	☐	Bazı çocuklar, yaptıklarından dolayı genellikle başlarını *belaya* sokarlar	AMA	Diğer çocuklar, genellikle başlarını belaya sokacak şeyler *yapmazlar.*	☐	☐
24.	☐	☐	Bazı çocuklar, *kendileri gibi* olmaktan *memnundurlar*	AMA	Diğer çocuklar, çoğunlukla başka biri gibi olmayı isterler.	☐	☐
25.	☐	☐	Bazı çocuklar, sınıf içi etkinliklerde *çok iyidirler*	AMA	Diğer çocuklar, sınıf içi etkinliklerde çok iyi *değillerdir.*	☐	☐
26.	☐	☐	Bazı çocuklar, daha çok sayıda yaşıtı tarafından sevilmek isterler	AMA	Diğer çocuklar, zaten birçok yaşıtının kendilerini *sevdiğini* düşünürler.	☐	☐
27.	☐	☐	Bazı çocuklar, spor yapmak ve oyun oynamak yerine, genellikle kenarda durup *seyrederler*	AMA	Diğer çocuklar, sadece seyretmek yerine genellikle *oynarlar.*	☐	☐
28.	☐	☐	Bazı çocuklar, yüzlerinin veya saçlarının olduğundan *farklı* görünmesini isterler	AMA	Diğer çocuklar, yüzlerini ve saçlarını olduğu *gibi* severler.	☐	☐
29.	☐	☐	Bazı çocuklar, *yapmamaları gereken* şeyleri bildikleri halde yaparlar	AMA	Diğer çocuklar, yapmamaları gerektiğini bildikleri şeyleri *hemen hemen hiç* yapmazlar.	☐	☐
30.	☐	☐	Bazı çocuklar, şu andaki durumlarından çok *mutludurlar*	AMA	Diğer çocuklar, *farklı* olmayı isterler.	☐	☐

	Bana Tamamen Uygun	Bana Kısmen Uygun				Bana Kısmen Uygun	Bana Tamamen Uygun
31.	☐	☐	Bazı çocuklar, okuldaki sorulara cevap bulmakta *zorluk* çekerler	AMA	Diğer çocuklar, hemen hemen *her zaman* cevapları bulabilirler.	☐	☐
32.	☐	☐	Bazı çocuklar, diğer yaşıtları arasında *popülerdir* (herkesçe tanınır)	AMA	Diğer çocuklar, çok popüler *değillerdir*.	☐	☐
33.	☐	☐	Bazı çocuklar, açık alanlarda oynanan yeni oyunlarda çok iyi *değillerdir*	AMA	Diğer çocuklar, yeni oyunlarda hemen *başarılı* olurlar.	☐	☐
34.	☐	☐	Bazı çocuklar, güzel veya yakışıklı olduklarını düşünürler	AMA	Diğer çocuklar, pek de güzel veya yakışıklı olmadıklarını düşünürler.	☐	☐
35.	☐	☐	Bazı çocuklar, kimse söylemeden nasıl davranmaları gerektiğini çok iyi bilirler	AMA	Diğer çocuklar, nasıl davranmaları gerektiğini bulmakta genellikle zorlanırlar.	☐	☐
36.	☐	☐	Bazı çocuklar, yaptıkları çoğu şeyi yapma şeklinden memnun değillerdir.	AMA	Diğer çocuklar, yaptıkları şeylerin yapılış şeklinin *iyi* olduğunu düşünürler.	☐	☐

EK 4

Çocuk ve Ergenler için Mükemmelliyetçilik Ölçeği

		Doğru				Yanlış
1.	Yaptığım her şeyin mükemmel olmasına çalışırım.	1	2	3	4	5
2.	Yaptığım her şeyde en iyi olmak isterim.	1	2	3	4	5
3.	Yaşamımda benden mükemmel olmamı isteyen bekleyen insanlar var.	1	2	3	4	5
4.	Her zaman sınavda en yüksek notu almaya çalışırım.	1	2	3	4	5
5.	Her zaman yapabileceğimin en iyisini yapmamam beni gerçekten rahatsız eder.	1	2	3	4	5
6.	Ailem benden mükemmel olmamı bekler.	1	2	3	4	5
7.	İnsanlar benden yapabileceğimden daha fazlasını bekliyorlar.	1	2	3	4	5
8.	Bir hata yaptığımda kendime çok kızarım.	1	2	3	4	5
9.	Eğer her zaman yapabileceğimin en iyisini yapmazsam, diğer insanlar başarısız olduğumu düşünür.	1	2	3	4	5
10.	Diğer insanlar daima mükemmel olmamı beklerler.	1	2	3	4	5
11.	Eğer ödevimde bir hata bile varsa moralim bozulur.	1	2	3	4	5
12.	Çevremdeki insanlar her konuda kusursuz olmamı bekliyorlar.	1	2	3	4	5
13.	Yaptığım her şey mükemmel olmalı.	1	2	3	4	5
14.	Öğretmenler ödevimin mükemmel olmasını bekliyorlar.	1	2	3	4	5
15.	Yaptığım her şeyde en iyisi olmak zorunda değilim.	1	2	3	4	5
16.	Her zaman diğerlerinden daha iyi olmam beklenir.	1	2	3	4	5
17.	Başarılı olsam da, sınıftaki en yüksek notlardan birini almamışsam başarısız olduğumu hissederim.	1	2	3	4	5
18.	İnsanların benden çok şey istediklerini hissediyorum.	1	2	3	4	5

EK 5

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-20-E.23005097 29/11/2018
Konu :Anket ve Araştırma İzin Talebi

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: a) 15.11.2018 tarihli ve 21850484 Gelen Evrak No'lu dilekçe.
b) MEB. Yen. ve Eğ. Tk. Gn. Md. 22.08.2017 tarih ve 12607291/ 2017/25 No'lu Gen.
c) Milli Eğitim Müdürlüğü Araştırma ve Anket Komisyonunun 20.11.2018 tarihli tutanağı.

Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Elif AYDIN'ın **"Bağlanma Stillerinin Orta Çocukluk Dönemindeki Çocuklarda Benlik Algısı ve Mükemmeliyetçilik Tutumu Üzerine Etkisi"** konulu tezi kapsamında, ilimiz genelinde bulunan ilkokul ve ortaokullarda öğrenim gören öğrencilere; kişisel bilgi formu, güvenli bağlanma ölçeği, çocuklar için benlik algısı ölçeği ve çocuk ve ergenler için mükemmelliyetçilik ölçeğini uygulama istemi hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanılması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, sonuçtan Müdürlüğümüze rapor halinde (CD formatında) bilgi verilmesi kaydıyla** Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Milli Eğitim Müdürü

Ek:
1- Genelge.
2- Komisyon Tutanağı.

OLUR
29/11/2018

Ahmet Hamdi USTA
Vali a.
Vali Yardımcısı

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden 21e5-2202-3c56-8ac6-f700 kodu ile teyit edilebilir.

EK 5 (devamı)

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411-44-E.23482909 06.12.2018
Konu : Anket ve Araştırma İzni

Sayın: Elif AYDIN

İlgi: a) 15.11.2018 tarihli ve 21850484 Gelen Evrak No'lu dilekçeniz.
b) Valilik Makamının 29.11.2018 tarih ve 23005097 sayılı oluru.

"Bağlanma Stillerinin Orta Çocukluk Dönemindeki Çocuklarda Benlik Algısı ve Mükemmeliyetçilik Tutumu Üzerine Etkisi" konulu araştırma çalışmanız hakkındaki ilgi (a) dilekçe ve ekleri ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve söz konusu talebiniz; bilimsel amaç dışında kullanmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanılması,** katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması ve işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini rica ederim.

Levent ÖZİL
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EK:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Milli Eğitim Müdürlüğü Binbirdirek M. İmran Öktem Cad.
No:1 Eski Adliye Binası Sultanahmet Fatih/İstanbul
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. https://evraksorgu.meb.gov.tr adresinden 0d6c-d2a3-3f9e-9d97-1383 kodu ile teyit edilebilir.

KAYNAKÇA

Accordino, D. B., Accordino, M. P., & Slaney, R. B. (2000). An investigation of perfectionism, mental health, achievement, and achievement motivation in adolescents. *Psychology in the Schools*, *37*(6), 535-545.

Adler, A. (2004). İnsanın doğasını anlamak (Başkaya, D. Çev.). *İzmir: İlya İzmir Yayınevi*. (Orijinal yayın tarihi, 1927)

Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. C., Waters, E., & Wall, S. N. (1978). Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. *Infant Mental Health Journal*, *1(*1), 68-70. doi:10.1002/1097-0355(198021)1:1<68::aid-imhj2280010110>3.0.co;2-3.

Akbaba, S. (1988). *Ana-baba tutumlarının bazı kişilik özellikleri üzerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Aklın T., Baykara A., Miral S. ve Özakbaş S. (1992). Gençlerde beden imgesi ve benlik saygısı ilişkisi. Türkiye'de ergenlik dönemi araştırmaları bibliyografyası Ankara: Ankara Psikoloji Araştırmaları Merkezi, Cilt2

Allport, G. W., & Odbert, H. S. (1936). Trait-names: A psycho-lexical study. *Psychological monographs*, *47*(1), i-171. doi: 10.1037/h0093360

Amerikan Psikiyatri Birliği (2000) Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal Elkitabı, Yeniden Gözden Geçirilmiş Dördüncü Baskı (DSM-IVTR) (Köroğlu, E. Çev.) Hekimler Yayın Birliği, Ankara, 2007.

Antony, M. M. & Swinson, R. P. (2000). *Mükemmelliyetçilik Dost Sandığımız Düşman*. (Açıkgöz, A. Çev) İstanbul: Kuraldışı Yayıncılık.

Arbona, C., & Power, T. G. (2003). Parental attachment, self-esteem, and antisocial behaviors among African American, European American, and Mexican American adolescents. *Journal of Counseling Psychology*, *50*(1), 40. doi: 10.1037/0022-0167.50.1.40

Argun, Y. (2005). *Anne baba ve öğretmenlerin öğrenilmiş güçlülüğü ile okul öncesi çocukların davranışsal-duygusal güçlülüğü ve kendilik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Doctoral dissertation, DEÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Ashby, J. S., & Kottman, T. (1996). Inferiority as a distinction between normal and neurotic perfectionism. *Individual Psychology: Journal of Adlerian Theory, Research & Practice*, *52*(3), 237-245.

Ashby, J. S., & Rice, K. G. (2002). Perfectionism, dysfunctional attitudes, and self-esteem: A structural equations analysis. *Journal of Counseling & Development*, *80*(2), 197-203. doi: 10.1002/j.1556-6678.2002.tb00183.x

Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bern, D. J., & Nolen-Hoeksema, S. (1999). *Psikolojiye Giriş* (Alagon, Y. Çev.). Ankara: Arkadaş Yayınları.

Aydoğdu, F., & Dilekmen, M. (2016). Ebeveyn tutumlarının çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, *11*(2).

Bartholomew, K., & Horowitz, L. M. (1991). Attachment styles among young adults: a test of a four-category model. *Journal of personality and social psychology*, *61*(2), 226.

Baş, A. U., & Siyez, D. M. (2014). Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İlköğretim Online*, *9*(3), 898-909.

Başer, S.C. (2007) *Batıkent ilköğretim okulu sekizinci sınıf öğrencilerinde mükemmeliyetçiliğin akademik başarıya etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi

Baydar, N., Greek, A., & Brooks-Gunn, J. (1997). A longitudinal study of the effects of the birth of a sibling during the first 6 years of life. *Journal of Marriage and the Family*, 939-956.

Bee, H., & Boyd, D. (2009). *Çocuk gelişim psikolojisi* (Gündüz, O. Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Bergman, R. (2002). Why be moral? A conceptual model from developmental psychology. *Human development, 45*(2), 104-124.

Bencik, S. (2006). *Üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik ve benlik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Besharat, M. A., Joshanloo, M., & Mirzamani, M. (2007). Relation of attachment styles with positive and negative perfectionism, *Procedia-Social and Behavioral Science, 30.* doi: 10.1016/j.sbspro.2011.10.079

Blackburn, S.M. (2003). *The Relationship Between Perfectionism, Aversive Self Awareness, Negative Affect and Binge Eating.* Unpublished Master Thesis, University of Canterbury.

Blehar, M. C. (1974). Anxious attachment and defensive reactions associated with day care. *Child Development, 45*(3), 683-692.

Bogenç, A. A. (1998). *Grupla psikolojik danışmanın suçlu gençlerin kendine saygı düzeylerine etkisi.* Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Booth-Laforce, C., Oh, W., Kim, A. H., Rubin, K. H., Rose-Krasnor, L., & Burgess, K. (2006). Attachment, self-worth, and peer-group functioning in middle childhood. *Attachment & Human Development, 8*(4), 309-325. doi:10.1080/14616730601048209

Bowlby, J. (1969). *Attachment and loss: Vol. 1. Attachment.* New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1973). *Attachment and loss: Vol. 2, Separation*. New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1980). *Attachment and loss: Vol. 2, Loss*. New York: Basic Books.

Bowlby, J. (1988). Developmental psychiatry comes of age. *The American Journal of Psychiatry, 145*(1), 1-10. doi: 10.1176/ajp.145.1.1

Bretherton, I. (1990). Communication patterns, internal working models, and the intergenerational transmission of attachment relationships. *Infant Mental Health Journal, 11*(3), 237-252.

Burger, J. M. (2006). *Kişilik* (Erguvan Sarıoğlu, İ. D. Çev.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.

Burns, D. D. (1980). The perfectionist script for self-defeat. *Psychology today*, 34-52.

Camadan, F. (2009). *Ortaöğretim öğrencilerinin mükemmeliyetçilik düzeylerinin Çeşitli değişkenler açısından incelenmesi.* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi.

Cassidy, J. (1988). Child-Mother Attachment and the Self in Six-Year-Olds. *Child Development, 59*(1), 121-134. doi:10.2307/1130394

Cassidy, J., & Kobak, R. R. (1988). Avoidance and its relation to other defensive processes. *Clinical implications of attachment, 1*, 300-323.

Cassidy, J. (1999) The nature of the child's ties. J. Cassidy ve P. Shaver, (Ed.*), Handbook of attachment: Theory, research and clinical applications.* New York: Guilford.

Cırcır, B. (2006). *Öğretmen adaylarının denetim odakları ve mükemmeliyetçilik tutumlarının bazı özlük niteliklerine göre karşılaştırmalı olarak incelenmesi.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi.

Collins, N. L. (1996). Working models of attachment: Implications for explanation, emotion, and behavior. *Journal of personality and social psychology*, *71*(4), 810.

Cole, L., Morgan, J.J.B. (1985). *Çocukluk ve Gençlik Psikolojisi* (Halim Vassaf, B. Çev.). İstanbul: M. E. B.

Cooper, M.L., Shaver, P.R. & Collins, N.L. (1998). Attachment styles, emotion regulation and adjustment in adolescence. *Journal of Personality and Social Psychology, 74*(5), 1380-1397.

Coopersmith, S. (1967). *The antecedents of self-esteem*. San Francisco: Freeman.

Cüceloğlu, D. (1991). *İnsan ve Davranışı.* İstanbul: Remzi Kitabevi.

Çağatay, S.E. (2014). *Üniversite öğrencilerinin çocukluk çağı travmatik yaşantı düzeyi ile bağlanma stilleri ve savunma mekanizmaları arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Arel Üniversitesi.

Çalıkoğlu, B. S. (2009). *Üstün zekâlı öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ile mükemmeliyetçilik özellikleri arasındaki ilişkiler*, Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi.

Çelik, H., Ekşi, H., & Gülsu, N. (2017). Orta Çocukluk Döneminde Güvenli Bağlanma ile Mükemmeliyetçiliğin Çeşitli Değişkenler Bağlamında İncelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, *7*(47).

Damon, W., & Hart, D. (1982). The Development of Self-Understanding from Infancy Through Adolescence. *Child Development, 53*(4), 841-864. doi:10.2307/1129122

Demirdağ, M. F. (1992). Bağlanma Teorisi'nin Kökenleri: John Bowlby ve Mary Ainsworth. *Düzce Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, *1*(2), 76-90.

Demo, D., Small, S., & Savin-Williams, R. (1987). Family Relations and the Self-Esteem of Adolescents and Their Parents. *Journal of Marriage and Family, 49*(4), 705-715. doi:10.2307/351965

Demoulin, D. F. (2000). I Like Me: Enhancing Self Concept in Kindergarten-age Children Through Active School/Business Partnerships. *NASP Communiqué, 27*(8), 90-95.

Dinç, Y. (2001). *Predictive role of perfectionism on depressive symptoms and anger: Negative life events as the moderator*. ODTÜ, Unpublished master thesis, Department of Psychology, Ankara.

Dixon, F. A., Lapsley, D. K., & Hanchon, T. A. (2004). An empirical typology of perfectionism in gifted adolescents. *Gifted Child Quarterly*, 48(2), 95-106.

Dunkley, D. M., Berg, J. L., & Zuroff, D. C. (2012). The role of perfectionism in daily self- esteem, attachment, and negative affect. *Journal of Personality*, *80*(3), 633-663. doi: 10.1111/j.1467-6494.2011.00741.x.

Dwyer, K. M. (2005). The meaning and measurement of attachment in middle and late childhood. *Human development, 48*(3), 155-182.

Eiden, R. D., Teti, D. M., & Corns, K. M. (1995). Maternal working models of attachment, marital adjustment, and the parent- child relationship. *Child Development*, *66*(5), 1504-1518.

Eldeleklioğlu J. (2007). Kişilik Gelişimi. İçinde: Eğitim psikolojisi. Ed: Deniz ME, Maya Akademi Yayınları, 1. Basım, Ankara, s.147-150.

Enns, M. W., Cox, B. J., & Clara, I. (2002). Adaptive and maladaptive perfectionism: Developmental origins and association with depression proneness. *Personality and Individual Differences*, *33*(6), 921-935. doi: 10.1016/S0191-8869(01)00202-1

Ercan, E. (2005). *İlkokul öğrencilerinde benlik kavramı (benlik saygısının, akademik başarı ve diğer değişkenlere göre karşılaştırılması)*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yakın Doğu Üniversitesi.

Evirgen Geniş, N., (2017). *Okul öncesi dönem çocuklarında bağlanma ve benlik algısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi.

Ferrer, M., & Fugate, A. M. (2003). *Helping your school-age child develop a healthy self-concept*. University of Florida Cooperative Extension Service, Institute of Food and Agricultural Sciences, EDIS.

Flett, G. L., Hewitt, P. L., Blankstein, K., & O'Brien, S. (1991). Perfectionism and learned resourcefulness in depression and self-esteem. *Personality and individual differences*, *12*(1), 61-68. doi: 10.1016/0191-8869(91)90132-U

Flett, G.L., Hewitt, P.L., Boucher, D.J., Davidson, L.A., & Munro, Y. (2001). *The child and adolescent perfectionism scale: development, validation, and association with adjustment.* Unpublished Manuscript.

Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2002). Perfectionism and maladjustment: An overview of theoretical, definitional, and treatment issues. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 5-31). Washington, DC, US: American Psychological Association. doi: 10.1037/10458-001

Franzoi, S. L. (1999). Benlik farkındalığı ve kendini düzenleme: Kişilik ve sosyal psikoloji kuram ve araştırmaları üzerine bir tarama. *Türk Psikoloji Yazıları*, *3*(1).

Franzoi, S. L. (2000). *Social Psychology* (Second Ed.). New York: McGraw-Hill, Inc.

Frisby, C. L. ve Tucker, C. M. (1993). Black Children's Perceptions of Self: Implications for Educators. *The Educational Form*, *57*, 146-156

Frost, R. O., Marten, P., Lahart, C., & Rosenblate, R. (1990). The dimensions of perfectionism. *Cognitive Therapy and Research*, *14*(5), 449-468. doi: 10.1007/BF01172967

Frost, R. O., Lahart, C. M., & Rosenblate, R. (1991). The development of perfectionism: A study of daughters and their parents. *Cognitive therapy and research*, *15*(6), 469-489. doi:10.1007/BF01175730

Frost, R. O., & Henderson, K. J. (1991). Perfectionism and reactions to athletic competition. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, *13*(4), 323-335.

Gander, M. J. ve Gardiner, H. W. (1993). *Çocuk ve ergen gelişimi* (Çelen, H. N., Dönmez, A. Ve Onur, B. Çev.). (2.baskı). Ankara: İmge.

Granot, D., & Mayseless, O. (2001). Attachment security and adjustment to school in middle childhood. *International Journal of Behavioral Development*, *25*(6), 530-541.

Geçtan, E. (2002). *Psikanaliz ve sonrası*.(10. Basım). İstanbul: Metis Yayınları.

Gilman, R., & Ashby, J. S. (2003). Multidimensional perfectionism in a sample of middle school students: An exploratory investigation. *Psychology in the Schools*, *40*(6), 677-689. doi: 10.1002/pits.10125

Gülay, H. (2010). *Okul öncesi dönemde akran ilişkileri*. Pegem Akademi Yayıncılık.

Güngör Aytar A. (2014). *Her Yönüyle Okul Öncesi Eğitim*. İçinde: Ruh Sağlığı. Ed: Güngör Aytar A, Hedef Yayıncılık, 1. Basım, Ankara, s.15-42.

Güven, A., (1993). *Farklı öğretim programı izleyen öğrencilerden algılanan anne-babaöğretmen tutumlarının benlik kavramına etkisi,* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi.

Göçener, D. (2018). Üniversite öğrencilerinin güvenli bağlanma düzeyleri ile kişilerarası ilişki tarzları arasındaki ilişkiler**.** Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi.

Haktanır, G., Baran, G. (1998). Gençlerin benlik saygısı düzeyleri ile anne baba tutumlarını algılamalarının incelenmesi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi, 5(3),* 134-141.

Hamachek, D. E. (1978). Psychodynamics of Normal and Neurotic Perfectionism. *Psychology: A Journal of Human Behavior*, *15*, 27-33

Harter, S. (1982). The Perceived Competence Scale for Children. *Child Development*, *53*(1), 87-97. doi:10.2307/1129640

Harter, S. (1988). *Self-perception profile for adolescents*. University of Denver.

Harter, S. (1993). *Causes and consequences of low self-esteem in children and adolescents.* In *Self-esteem* (pp. 87-116). Springer, Boston, MA.

Harvey, M., & Byrd, M. (1998). The relationship between perceptions of self-esteem, patterns of familial attachment, and family environment during early and late phases of adolescence. *International journal of adolescence and youth*, *7*(2), 93-111. doi: 10.1080/02673843.1998.9747815

Hazan, C., Shaver, P., R., (1994). Bağlanma: Yakın İlişkilerle İlgili Araştırmalar İçin Bir Çerçeve. (Dönmez, A. Çev.) *Psychological Inquiry*, *5*(1), 1-2.

Heinicke, C. M., & Westheimer, I. (1965). *Brief Separations*. New York: International Universities Press.

Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1991). Perfectionism in the self and social contexts: conceptualization, assessment, and association with psychopathology. *Journal of personality and social psychology*, *60*(3), 456. doi:10.1037/0022-3514.60.3.456

Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1993). Dimensions of perfectionism, daily stress, and depression: a test of the specific vulnerability hypothesis. *Journal of abnormal psychology*, *102*(1), 58. doi: 10.1037/0021-843X.102.1.58

Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1996). The multidimensional perfectionism scale. *Toronto: Multi-Health Systems Inc*.

Hill, R. W., Zrull, M. C., & Turlington, S. (1997). Perfectionism and interpersonal problems. *Journal of personality assessment*, *69*(1), 81-103. doi: 10.1207/s15327752jpa6901_5

Horowitz, I. A. & Bordens, K. S. (1995). *Social Psychology* (First Edition). California: Mayfield Publishing Com.

Hortaçsu, N., Cesur, S., & Oral, A. (1993). Relationships between depression and attachment styles in parent-and institution-reared Turkish children. *The Journal of genetic psychology*, *154*(3), 329-337. doi: 10.1080/00221325.1993.10532185

Kahraman SD. (2010). Kadınların toplumsal cinsiyet eşitsizliğine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi, 3*(1), 30-35.

Kalkınç, F. (2007). *Okul Evde Başlar*. İstanbul: Fer Kitap.

Kantarcı, D. (2009). *Evli bireylerin bağlanma stillerine göre aldatma eğilimleri ve çatışma yönetim biçimlerinin incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi.

Kaner, S. (1991). *Gerçeklik terapisinin ve psikodramanın antisosyal davranış gösteren gençlerin benlik algıları ve empati düzeylerine etkisi.* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara.

Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. 15. Basım Nobel Yayın Dağıtım, Ankara

Kaya, M. (2015). *Ortaöğretime geçiş sistemi ortak sınavlarına girecek ortaokul 8. Sınıf öğrencilerinin bağlanma stilleri ile sınav kaygı düzeyleri arasındaki ilişki.* Doktora Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi.

Kaya, Ş. (2017). *Ergenlerde ana-babaya bağlanma örüntüsünün benlik saygısı ve yalnızlık ile ilişkisi.* Yüksek Lisans Tezi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Kenney- Benson, G. A., & Pomerantz, E. M. (2005). The role of mothers' use of control in children's perfectionism: Implications for the development of children's depressive symptoms. *Journal of Personality*, *73*(1), 23-46. doi: 10.1111/j.1467-6494.2004.00303.x

Kerns, K. A., Klepac, L., & Cole, A. (1996). Peer relationships and preadolescents' perceptions of security in the child-mother relationship. *Developmental psychology*, *32*(3), 457. doi:10.1037/0012-1649.32.3.457

Kırımer, F., Akça, E., & Sümer, N. (2014). Orta Çocuklukta Anneye Kaygılı ve Kaçıngan Bağlanma: Yakin İlişkilerde Yaşantılar Envanteri-II Orta Çocukluk Dönemi Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması. *Türk Psikoloji Yazıları*, *17*(33), 45.

Köroğlu, A. (2008). *Lise öğrencilerinin mükemmeliyetçilik özellikleri ile rekabetçi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi,* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi.

Kramer, H. J. (1987). *Anxiety, perfectionism and attributions for failure in gifted and non-gifted junior high school students,* Doctoral dissertation, Catholic University of America.

Kulaksızoğlu, A. (2006). *Ergenlik Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitapevi. s.113-117

Laible, D., Carlo, G., Torquati, J., & Ontai, L. (2004). Children's perceptions of family relationships as assessed in a doll story completion task: Links to parenting, social competence, and externalizing behavior. *Social Development*, *13*(4), 551-569.

Lempers, J. D., & Clark-Lempers, D. S. (1992). Young, middle, and late adolescents' comparisons of the functional importance of five significant relationships. *Journal of youth and adolescence*, *21*(1), 53-96.

Lieberman, M., Doyle, A. B., & Markiewicz, D. (1999). Developmental patterns in security of attachment to mother and father in late childhood and early adolescence: Associations with peer relations. *Child development*, *70*(1), 202-213.

Main, M., Kaplan, N. ve Cassidy. J. (1985). Security in infancy, childhood, and adulthood: A move to the level of representation. I. Bretherton ve E. Waters, (Ed.), *Growing points of attachment theory and research. Monographs of the Society for Research in Child Development, 50* (1-2), Serial No. 209.

Mayseless, O. (2005). *Ontogeny of Attachment in Middle Childhood: Conceptualization of Normative Changes*.

Mısırlı Taşdemir, Ö. (2003). *Üstün yetenekli çocuklarda mükemmeliyetçilik, sınav kaygısı, benlik saygısı, kontrol odağı, özyeterlilik ve problem çözme becerileri*

arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Karadeniz Teknik Üniversitesi.

Molnar, D. S., Reker, D. L., Culp, N. A., Sadava, S. W., & DeCourville, N. H. (2006). A mediated model of perfectionism, affect, and physical health. *Journal of Research in Personality*, *40*(5), 482-500. doi:10.1016/j.jrp.2005.04.002

Ooi, Y. P., Ang, R. P., Fung, D. S., Wong, G., & Cai, Y. (2006). The impact of parent–child attachment on aggression, social stress and self-esteem. *School Psychology International*, *27*(5), 552-566. doi:10.1177/0143034306073402

Oral, M. (1999). *The relationship between dimensions of perfectionism, stressful life events and deprssive symptoms in university students 'A Test of Diathesis-Stress Model of Depression'*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, ODTÜ.

Özkan, İ. (1994). Benlik saygısını etkileyen etkenler. *Düşünen Adam*, *7*(3), 4-9.

Pacht, A. R. (1984). Reflections on perfection. *American psychologist*, *39*(4), 386. doi: 10.1037/0003-066X.39.4.386

Passanisi, A., Gervasi, A. M., Madonia, C., Guzzo, G., & Greco, D. (2015). Attachment, self-esteem and shame in emerging adulthood. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *191*, 342-346.

Perris, C., & Andersson, P. (2000). Experiences of parental rearing and patterns of attachment in adulthood. *Clinical Psychology & Psychotherapy: An International Journal of Theory & Practice*, *7*(4), 279-288.

Powers, T. A., Koestner, R., & Topciu, R. A. (2005). Implementation intentions, perfectionism, and goal progress: Perhaps the road to hell is paved with good intentions. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *31*(7), 902-912. doi: 10.1177/0146167204272311

Razon, N. (1981). Çalışan anne ve çocuk. *Aile ve Çocuk Dergisi*. İstanbul: Akbank Yayınları.

Razon, N. (1990). Çalışan Anne ve Çocuğu. *Ana-Baba Okulu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Rice, K. G., Ashby, J. S., & Preusser, K. J. (1996). Perfectionism, relationships with parents, and self-esteem. *Individual Psychology*, *52*(3), 246.

Rice, K. G., Ashby, J. S., & Slaney, R. B. (1998). Self-esteem as a mediator between perfectionism and depression: A structural equations analysis. *Journal of counseling psychology*, *45*(3), 304. doi:10.1037/0022-0167.45.3.304

Rice, K. G., & Mirzadeh, S. A. (2000). Perfectionism, attachment, and adjustment. *Journal of counseling Psychology*, *47*(2), 238. doi: 10.1037/0022-0167.47.2.238

Rice, K. G., & Preusser, K. J. (2002). The Adaptive/Maladaptive Perfectionism Scale. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, *34*(4), 210-222.

Rice, K. G., & Dellwo, J. P. (2002). Perfectionism and self- development: Implications for college adjustment. *Journal of counseling & development*, *80*(2), 188-196. doi: 10.1002/j.1556-6678.2002.tb00182.x

Rice, K. G., Lopez, F. G., & Vergara, D. (2005). Parental/social influences on perfectionism and adult attachment orientations. *Journal of Social and Clinical Psychology*, *24*(4), 580-605. doi:10.1521/jscp.2005.24.4.580

Roggman, L. A. (1991). Mother-Toddler Coordinated Attention in Relation to Security of Attachment & Cognitive Skill.

Rosen, H. M. (2016). Seeking Self-Certainty in an Uncertain Time: Attachment Style and Self-Esteem in Emerging Adulthood.

Rothstein, A. (1991). On some relationships of fantasies of perfection to the calamities of childhood. *International Journal of Psycho-Analysis*, *72*, 313-323.

Rutter M. (1983). *Maternal Deprivation Reassessed. Middlesex*: Penguin Books.

Sapmaz, F. (2006). *Üniversite öğrencilerinin uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçilik özelliklerinin psikolojik belirti düzeyleri açısından incelenmesi,* Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi.

Sardoğan, M. E., Karahan, T. F., Dicle, A., & Menteş, Ö. (2007). Ebeveyne Bağlanma Düzeyine ve Anne-Babanın Boşanma/Birliktelik Durumuna Göre Çocuklarda Evlilik Çatışmasını Algılama Biçimleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *23*, 12-27.

Sarıkaya, A. (2015). *14-18 yaş arası ergenlerin benlik saygısı ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri arasındaki ilişki.* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Bilim Üniversitesi.

Seven S. (2006). *6 Yaş Çocuklarının Sosyal Beceri Düzeyleri ile Bağlanma Durumları Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi.

Shafiq M. (2010). *Anne Çocuk Bağlanması ve Aile Durumu.* Sosyal Pediatri Uzmanlık Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Tıp Fakültesi.

Shcherbakova, J. (2001). *Moderating effects of selfefficacy on the relationship between perfectionism and depression among college student.* Unpublished Doctoral Thesis, Mississippi State University, Mississippi.

Slaney, R. B., & Ashby, J. S. (1996). Perfectionists: Study of a criterion group. *Journal of Counseling and Development*, *74*(4), 393-398. doi:j.1556-6676.1996.tb01885.x

Soenens, B., Elliot, A. J., Goossens, L., Vansteenkiste, M., Luyten, P., & Duriez, B. (2005). The intergenerational transmission of perfectionism: parents' psychological control as an intervening variable. *Journal of family psychology*, *19*(3), 358. doi:10.1037/0893-3200.19.3.358

Sorotzkin, B. (1998). Understanding and treating perfectionism in religious adolescents. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, *35*(1), 87-95. doi: 10.1037/h0087792

Stoeber, J., Feast, A. R., & Hayward, J. A. (2009). Self-oriented and socially prescribed perfectionism: Differential relationships with intrinsic and extrinsic motivation and test anxiety. *Personality and Individual Differences*, *47*(5), 423-428. doi: 10.1016/j.paid.2009.04.014

Stoeber, J., & Yang, H. (2010). Perfectionism and emotional reactions to perfect and flawed achievements: Satisfaction and pride only when perfect. *Personality and Individual Differences*, *49*(3), 246-251. doi: 10.1016/j.paid.2010.03.044

Stoeber, J. (2015). How other-oriented perfectionism differs from self-oriented and socially prescribed perfectionism. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, *36*(2), 329-338. doi: 10.1007/s10862-015-9485-y

Sumbas, E., & Sezer, Ö. (2017). Ortaokul Öğrencilerinde Anne Babaya Bağlanmanın İncelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, *18*(1), 288-310.

Sümer, N., & Güngör, D. (1999). Yetişkin bağlanma stilleri ölçeklerinin Türk örneklemi üzerinde psikometrik değerlendirmesi ve kültürlerarası bir karşılaştırma. *Türk Psikoloji Dergisi*, *14*(43), 71-106.

Sümer, N., & Şendağ, M. A. (2009). Orta Çocukluk Döneminde Ebeveynlere Bağlanma, Benlik Algısı ve Kaygı. *Turk Psikoloji Dergisi*, *24*(63).

Tanış, Z. İ. (2014). *Yetişkinlerde bağlanma stilleri ve öfke tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi.

Tanzi, B. (2018). *Ergenlerde algılanan ebeveyn kabul ve reddinin mükemmeliyetçilik ve sosyal kaygı düzeyi ile ilişkisinin incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Ufuk Üniversitesi, Ankara.

Tire, Y. (2011). *Ön ergenlerde olumlu ve olumsuz mükemmeliyetçilik ile algılanan anne baba tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana

Tofaha, G. A. S., & Ramón, P. R. (2010). Perfectionism and self concept among primary school children in Egypt. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, *8*(3), 1099-1114.

Trumpeter, N., Watson, P. J., & O'Leary, B. J. (2006). Factors within multidimensional perfectionism scales: Complexity of relationships with self-esteem, narcissism, self-control, and self-criticism. *Personality and Individual Differences*, *41*(5), 849-860. doi: 10.1016/j.paid.2006.03.014

Tüzün, O., & Sayar, K. (2006). Bağlanma kuramı ve psikopatoloji. *Düşünen Adam*, *19*(1), 24-39.

Uzun, C. (2008). *Kişilerarası ilişkiler, öfke, benlik algısı ve anksiyete.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara

Varlı, O. (1999). *Özel ve devlet ilköğretim okullarında öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencilerinin benlik kavramı düzeylerinin incelenmesi,* Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi, Hacettepe Üniversitesi.

Verschueren, K., Marcoen, A., & Schoefs, V. (1996). The Internal Working Model of the Self, Attachment, and Competence in Five-Year-Olds. *Child Development*, *67*(5), 2493-2511. doi:10.2307/1131636

Yıldız, H. Y. (2007). *Sınav kaygısı ana-baba tutumları ve mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkinin incelenmesi,* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Yörükoğlu, A. (1988). Gençlik Çağı Ruh Sağlığı Eğitimi ve Ruhsal Sorunları. 5. *Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları Sosyal ve Felsefi Eserler Dizisi*.

Yüksekkaya, S. (1995). *Üniversite öğrencilerinde benlik saygısının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi,* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi.

Wall, C. (1986). Self-concept: An element of success in the female library manager. *Journal of Library Administration*, *6*(4), 53-65.

Wei, M., Mallinckrodt, B., Russell, D. W., & Abraham, W. T. (2004). Maladaptive perfectionism as a mediator and moderator between adult attachment and depressive mood. *Journal of Counseling Psychology*, *51*(2), 201. doi:10.1037/0022-0167.51.2.201

Woolfolk, A. E. (1998). Educational Psychology (Seventh Ed.). U.S.A.: Allyn and Bacon.

Wu, C. H. (2009). The relationship between attachment style and self-concept clarity: The mediation effect of self-esteem. *Personality and Individual Differences*, *47*(1), 42-46. doi: 10.1016/j.paid.2009.01.043

Wylie, R. C. (1990). Mothers' Attributions to Their Young Children: The Verbal Environment as a Resource for Children's Self- Concept Acquisition. *Journal of personality*, *58*(2), 419-441.

http://www.bilfen.com/ilkogretim_okullari/bilfen-camlica-ilkokulu/kayit/kayit-sartlari.html

https://www.ielev.k12.tr/tr/kayit/kayit-kabul/
https://www.istek.k12.tr/kayit-kabul-sartlari
http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/03/20120320-5.htm